БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 52 (17.045). • 3 март 1978 йил, жума • Баҳоси 2 тийин.

САМИМИЙ ҚУТЛОВ

Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Болгария Халқ Республикаси Давлат Кенгашининг Раиси

ўртоқ Тодор ЖИВКОВга,

Болгария Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси

ўртоқ Станко ТОДОРОВга,

Азиз ўртоқлар!

Шонли сана — Болгария усмоний турклар зулмидан озод қилинганлигининг 100 йиллиги муносабати билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, ССР Иттифоқи Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва бутун совет халқи номидан Сизларга ҳамда Сизлар орқали Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетига, Болгария Халқ Республикаси Давлат Кенгаши ва Министрлар Советига, Болгария Халқ Республикасининг барча гражданларига ғоят самимий қутловлар йўллаймиз.

Совет кишилари шу тарихий воқеанинг шонли юбилейини нишонлар эканлар, болгар халқининг ўз мустақиллиги йўлидаги қаҳрамонона курашида Россия фарзандлари қатнашганликлари билан фахрланадилар. Ўша олис йилларда биргаликда қилинган афсонавий жангларда Болгария озод этилди, болгарларнинг Россия халқлари билан анъанавий дўстлиги ва жанговар иттифоқи мустаҳкамланди.

Халқларимизнинг бирдамлиги, ўзаро ҳурмати ва ишончи ҳозирги даврда, Болгария меҳнаткашлари ўзларининг синалган авангарди — Болгария Коммунистик партияси раҳбарлигида социалистик революция қилган ҳамда Совет Иттифоқи ва бошқа қардош давлатларнинг халқлари билан ҳар томонлама ҳамкорликни ривожлантириб, янги жамият қурилишида жуда катта муваффақиятларга эришган бир пайтда сифат жиҳатидан янги мазмун касб этди.

Совет — Болгария муносабатлари муттасил чуқурлашиб бораётган шароитда КПСС билан БКП мамлакатларимиз ва халқларимизни изчиллик билан бирбирига яқинлаштириш йўли муваффақиятли амалга оширилмоқда. Бу йўл Совет Иттифоқи билан Болгария Халқ Республикасининг миллий ва интернационал манфаатларига батамом мос бўлиб тушмоқда .Комил ишонч билан айтиш мумкинки, келгуси йиллар социалистик ҳамдўстлик бирлигини мустаҳкамлаш ишига, жаҳон социализм ишига яхши хизмат қилган ва хизмат қилаётган совет—болгар дўстлигининг янада бой самараларини беради.

Болгария халқини Болгария озод этилганлигининг 100 йиллиги билан қардошларча табриклаб, азиз дўстлар, Сизларга, БХРнинг барча гражданларига самимий салом ҳамда ривожланган социалистик жамият бунёд этишда, тинчлик, демократия, озодлик, миллий мустақиллик ва социал тараққиёт идеаллари йўлидаги муштарак курашимизда янгидан-янги муваффақиятлар тилаймиз.

Л. БРЕЖНЕВ. А. КОСИГИН.

ЎЗБЕКИСТОН ЛЕНИНЧИ КОММУНИСТИК ЁШЛАР СОЮЗИНИНГ XXI СЪЕЗДИГА

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети комсомол XXI съезди делегатларини, Ўзбекистон Ленинчи Коммунистик Ёшлар Союзининг бутун икки миллион кишилик армиясини астойдил ва қизғин табриклайди.

Сизлар ўз съездингизга шонли йилда — Советлар мамлакати Ленин комсомолининг шонли 60 йиллиги нишонланадиган йилда тўпландингиз. Бутуниттифоқ Ленинчи Коммунистик Ёшлар Союзининг тарихи Ленин партиясининг тарихи билан, ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар, совет зиёлиларининг тарихи билан чамбарчас боғланган. Комсомол сафидаги ҳар бир киши коммунизмни ўрганди, революциянинг улуғ ишига қўшилди.

Улуғ Ленин даҳоси, партиянинг заковати туфайли дунёга келган, жангу-жадаллар алангасида, меҳнатда ва жангда чиниққан Ленин комсомоли ҳамиша янги социалистик жамият қурувчиларининг биринчи сафларида бўлди.

Комсомоллар ва ёшлар ҳамиша бўлганидек, коммунистик қурилишнинг барча участкаларида фидокорона меҳнат қилмоқдалар, партиямиз қарорларини бажаришда юксак ижтимоий активлик, ғайрат-шижоат, чинакам оммавий меҳнат қаҳрамонлиги намуналарини кўрсатмоқдалар. Ҳозир ёшларнинг куч-ғайратлари КПСС XXV съезди тарихий режаларини, ўнинчи беш йиллик топшириқларини, КПСС Марказий Комитети 1977 йил декабрь Пленуми қарорларини амалга оширишга қаратилган.

Ленин партияси, Марказий Комитет, унинг КПСС Марказий Комитети Бош секретари, ССР Иттифоқи Олий Совети Президиумининг Раиси, замонамизнинг атоқли сиёсий ва давлат арбоби ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги Сиёсий бюроси бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлаш, халқаро кескинликни юмшатишни чуқурлаштириш, совет халқининг моддий фаровонлигини ва маданий турмуш даражасини ошириш учун сабот билан кураш олиб бормоқдалар.

Совет Ўзбекистони СССР халқларининг аҳил қардошлик оиласида муваффақиятли ривожланмоқда, ўз экономикасини мустаҳкамламоқда.

ВЛКСМнинг йирик, содиқ ва жанговар отрядларидан бири бўлган Ўзбекистон комсомоли республикамиз ривожининг ҳамма босқичларида ҳамиша Коммунистик партиянинг ишончли ёрдамчиси бўлди, ёшлар кенг оммасининг авангарди ва ташкилотчиси бўлишдан иборат ўз ролини муносиб равишда бажарди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети республика комсомоллари, барча йигит-қизлари ўзларининг XXI съездини меҳнатда ажойиб зафарлар билан кутиб олганликларини мамнуният билан қайд этади. Улар ижодий ташаббускорлик ва дадил почин кўрсатиб ишламоқдалар, юксак унумли ишлаш намуналарини намойиш қилмоқдалар. «Ёшларнинг ғайрат-шижоати ва ижодкорлиги — самарадорлик ва сифат Беш йиллигига!» шиори остидаги ватанпарварлик ҳаракати ҳамма жойда кенгайиб, ривожланиб бормоқда. Зарбдор комсомол ишларининг меҳнат йилномасига янги ёрқин саҳифалар ёзилди. Сирдарё ГРЭСи, Тошкент метрополитени, Ўрта Осиё — Марказ газ қувури, замонавий улкан корхоналар, ноёб ирригация иншоотлари қурилишида ва уларни ишга туширишда иштирок этилганлиги шулар жумласига киради.

Комсомол пахтачиликни комплекс механизациялашга оталиғини кучайтирмоқда, «оқ олтин» етиштиришни кўпайтиришга бебаҳо ҳисса қўшмоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг маккажўхори етиштириш ва механизатор кадрлар тайёрлашга оталиқ қилиш тўғрисидаги топшириғини комсомол ва ёшлар жанговар программа, деб қабул қилдилар. Республика йигит ва қизларининг ана шу ватанпарварлик ишларини КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев юксак баҳолади. Ўртоқ Л. И. Брежневнинг самимий, сидқидил табриклари шонли ёшларимизни, республиканинг барча меҳнатчиларини маккажўхори етиштиришни кескин кўпайтиришга ва механизатор кадрларни кенг миқёсда тайёрлашга руҳлантирди. Республика йигит ва қизлари Улуғ Октябрнинг шонли 60 йиллиги шарафига олинган социалистик мажбуриятларни бажаришда ҳам юксак активлик кўрсатдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети республика комсомол ва ёшлари билан фахрланади, уларнинг севикли Ватанимизни янада равнақ топтириш йўлида партиянинг ҳар қандай топшириғини бажаришга доимо тайёр эканлигини юксак қадрлайди.

Коммунистик қурилишнинг тобора кенгайиб бораётган кўламлари комсомол олдига ёш авлодда илмий дунёқарашни шакллантириш, актив ҳаётий позицияни, синфий онгни, буржуазия идеологиясига нисбатан муросасизликни, Ленин партияси билан совет халқининг революцион, жанговар ва меҳнат анъаналарига садоқатни ҳосил қилишдек олижаноб ишда тағин ҳам масъулиятлироқ вазифаларни қўймоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети республика комсомоллари, барча ёшлари мамлакатимизда коммунизм тантанаси учун курашда бундан буён ҳам актив ижодкор куч бўлиб қоладилар, деб қатъият билан комил ишонч билдиради.

Яшасин партиянинг жанговар ёрдамчиси ва резерви, коммунизм бинокорларининг илғор отряди — Бутуниттифоқ Ленинчи Коммунистик Ёшлар Союзи!

Яшасин орденли Ўзбекистон Ленинчи комсомоли!

Барча ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси — Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига шон-шарафлар!

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ.

Бугун Тошкентда Ўзбекистон Ленинчи Коммунистик Ёшлар Союзининг XXI съезди иш бошлайди.

Съезд делегатларига алангали салом!

Суратда: съезднинг Бухоро ва Самарқанд областларидан келган делегатлари.

А. Тўраев фотоси.

22 апрель — Коммунистик шанбалик куни

ҲАММА МАШИНАЛАР ДАЛАГА ЧИҚАРИЛАДИ. Коммунистик шанбалик куни Ғиждувон районидаги Айний номли колхоз меҳнаткашлари далага 130 та трактор чиқаришади. Механизаторлар шанбаликда бир ярим нормадан иш бажариш мажбуриятини олдилар. 3 мингдан ошиқ киши пахта далалари, боғ ва токзорларда ишлайди. Жамоатчилик асосидаги бинокорлик бригадалари дала шийпонлари, йўллар ва мавсумий ясли ва болалар боғчаларини ремонт қиладилар. Шу куни хўжалик ветеранлари ҳам бу ерга ишлагани келишади.

Ғиждувон.

* * *

УРГАНЧ РЕМОНТ-МЕХАНИКА ЗАВОДИНИНГ ишчилари ва инженерлари Москва шаҳар меҳнат коллективларининг ташаббусини қувватлаб чиқдилар. Бу ерда бўлиб ўтган митингда сўзга чиққан слесарь Д. Қутлимуродов, токарь В. Филиппов, ишчи В. Корчукова «Қизил шанбалик» куни энг юқори меҳнат унумдорлигига эришиш мажбуриятини олдилар. Корхонанинг бутун коллективи шу куни ўнта трактор моторини, 15 та электр моторни капитал ремонт қилмоқчи, қишлоқ хўжалик машиналарига 3 минг сўмлик запас қисмлар тайёрлаб бермоқчи.

Урганч.

* * *

БИР КУНДА ИККИ НОРМА. Бухородаги 2524-автоколоннанинг илғор шофёрларидан Ҳамдамов, Шодмонов, Ғуломов ўртоқлар 22 апрель куни икки норма бажаришни режалаб қўйдилар. Улар юк ортиш-тушириш ишларида машиналарнинг бекор туришини қисқартириш ҳамда ҳаракат тезлигини ошириш ҳисобига рекорд иш унумига эришмоқчилар. Колоннанинг яна 80 та ҳайдовчиси байрамда бир ярим норма бажариш мажбуриятини олди. Ремонт хизмати коллективи профилактика ишларини намунали ўтказиб, ҳамма автомобилларнинг бетўхтов ишлашини таъминлашга сўз берди.

Коммунистик шанбаликда автоколонна коллективи 7 минг тонна — одатдаги кунларга қараганда минг тонна кўп юк ташишни мўлжалламоқда.

Бухоро.

Меҳнаткашларнинг дам олишлари тўғрисида ғамхўрлик

Меҳнаткашларнинг дам олишларини ташкил этувчи республика комиссиясининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди.

Комиссия Н. А. Семашко номли Ўзбекистон Давлат курортология ва физиотерапия илмий-тадқиқот институтининг республикада курортларни янада ривожлантиришга доир таклифларини кўриб чиқди. Ўзбекистоннинг табиий-иқлим шароитлари шифохоналарни анча кўпайтиришга имкон беришини қайд этилди. Шу муносабат билан Қорақалпоғистон, республика ва областлар меҳнаткашларининг дам олишларини ташкил этиш комиссияларига конкрет тавсиялар берилдики, бу тавсиялар ички моддий ресурслардан рационал фойдаланиш ва маблағларни кооперациялаш асосида янги-янги санаторийлар қуришни кўзда тутади. Узкурортсовет, Госплан, Молия, Соғлиқни сақлаш, Геология министрликлари ва Ўзбекистон ССР Госстройига бир қанча истаклар билдирилди.

Мажлисда Андижон области меҳнаткашларининг дам олишларини ташкил этиш масаласи муҳокама этилди. Областнинг партия, совет, касаба союз ташкилотлари ва хўжалик ташкилотлари шаҳардан ташқарида оммавий хордиқ чиқариш зоналари, профилактика ва курорт муассасаларини лойиҳалаш, уларни бунёд этишга сарфланадиган маблағларни кооперациялаш борасида кўраётган чоралари маъқулланди. (ЎзТАГ).

ЯНГИ МАРРАЛАР САРИ

Бухоро трикотаж фабрикаси коллективи тўқувчи Назокат Субонованинг меҳнатда эришган ютуғи билан қизғин табриклади: у беш йилликнинг тўрт йиллик топшириғини бажарди. Тажрибали ишчи жадал меҳнат усулларини мукаммал эгаллаб олди, бир қанча турдош касбларни ўзлаштирди. Бу эса унга меҳнат графигидан илдамлаб кетиш имкониятини берди.

Фабрикада илғор тўқувчининг ўнлаб издошлари борки, улар беш йил мобайнида ўн йиллик нормани бажариш мажбуриятини олишди. Уларнинг зарбдор меҳнати бутун коллективнинг ишлаб чиқариш натижаларига таъсир ўтказди. Бухоро трикотажчилари республиканинг турдош корхоналари орасида ҳар бир ишчига тўғри келадиган маҳсулот даражаси жиҳатидан энг юқори кўрсаткичга эришдилар. Корхонани техникавий қайта қуроллантириш фонд самарадорлиги ва ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш имкониятини берди. Цехлар ҳар хил буюмларни чиқариш учун замонавий машиналар билан жиҳозланди. Янги машиналар орасида шундайлари борки, у хом ашёнинг ҳар қандай турида ишлай олади. Янги бўёқчилик цехининг ишга туширилиши эса чиқариладиган молларнинг турини кўпайтириш имконини берди.

Ана шу тадбирларнинг ҳаммаси маҳсулот сифатининг ортишига олиб келди. Фабриканинг қизалоқлар учун пишиқ, чиройли қилиб тикилган кофточкалари, болалар костюмчалари, ип газламадан спорт формаси ва бошқа буюмлари ҳаққоний равишда харидоргирдир.

Трикотажчилар фабрикаси Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи билан мукофотланишига жавобан, беш йилликнинг учинчи йилида план топшириғини муддатидан 20 кун олдин бажариш, магазинларга программага қўшимча равишда бир неча ўн минг сўмлик маҳсулот жўнатиш мажбуриятини олдилар.

(ЎзТАГ мухбири).
БУХОРО.

ЗАРБДОР МЕҲНАТ

Андижон сув омбори қурилиш майдонига кираверишда «Инсон қўли билан бунёд этилаётган денгизга сув қуйилишига бир ой қолди» деган плакат пайдо бўлди. Март ойининг сўнгги беш кунлигида бу ерда Қорадарё бўғилади ва ғўза парвариши бошланишигача 100 миллион кубометр сув ғамлаб қўйилади.

Шу кунларда гидроиншоот қурувчилари зарбдорларча меҳнат қилмоқдалар. Ҳар куни тўғон бағрига 1200 кубометр ва ундан кўп бетон ёткизилмоқда. Денгизнинг каттакон чуқури ҳам сув қабул қилишга тайёр. Шу ишлар билан айни маҳалда сув омборидан Ўзбекистон билан Қирғизистон далалари томон каналлар очилди. «Савай» канали реконструкция қилинмоқда, сўл соҳилда 70 километр узунликдаги Кампирровот канали қурилмоқда. Андижон денгизидан жами олтита канал бошланиб, икки республикадаги 460 минг гектар ерни сувга сероб қилади, 40 минг гектар бўз ерни ўзлаштиришга имкон беради.

БЕШ ЙИЛЛИК ГВАРДИЯЧИЛАРИ

ВЕРА СОЛДАТОВА:

МАКТУБГА АМАЛИЙ ЖАВОБИМ

Тошкент тўқимачилик комбинатининг донгдор тўқувчиси Вера Ивановна Солдатова коммунистик шанбалик ҳисобига уч минг метр газлама тўқишга қарор қилди. Бу унинг бултурги «Қизил шанбалик» фондига қўшганидан қарийб 600 метр кўп. Хизмат зонасини кенгайтириш ишчининг шундай қадам ташлашига ёрдам берди: у 64 тўқув станогини бир ўзи бошқариб, комбинатда бу билан энг юксак меҳнат унумдорлигига эришди. Тўқувчининг характери — меҳнат унумдорлигини ошириш резервларини тинмай излаш, эришилган натижалардан доимо қониқмаслик ҳислатлари мана шу ватанпарварлик ташаббусини юзага келтирди.

Вера Ивановнанинг ишчилик биографияси учта ўн йилликка баравар. У бундан бир неча йил аввал комбинатда биринчи бўлиб 32 станокда ишлашга ўтган эди. Ўшанда бу марра эришиб бўлмайдигандек туюларди. Сўнгра корхонанинг энг яхши ишчиларидан бири бўлган Солдатова цехда энг паст иш унуми билан «шуҳрат қозонган» ўттизинчи комплектга ўтишга қарор қилди. Бу комплектда ишчилар муқим ишлаб қолмасдилар: станоклар эски, калаванинг тез-тез узилиб туриши натижасида унум бўлмас ва оқибатда иш ҳақи ҳам паст эди. Вера Ивановна айни шу ерда Л. П. Казанцева билан илк бор учрашди. Улар бирбирлари билан смена алмашиб ишлай бошладилар, ҳам дугона, ҳам мусобақада бир-бирларига «рақиб бўлдилар». Биргалашиб қийин курашда бутун комплектни олдинга «тортиб чиқардилар». Эндиликда бу комплект нафақат комбинатда, балки бутун мамлакатда ҳам энг яхшилар қаторида ҳисобланади. Тошкентлик тўқувчиларнинг ҳамма рекордлари айни шу станокларда вужудга келган.

Икки донгдор меҳнаткашнинг рақобати иккovларига ҳам кўп нарса берди. Дам биттаси, дам иккинчиси олдинда борарди. Лидия Павловна республикада биринчи бўлиб нормадаги 24 ўрнига 48 станокда ишлашга ўтди. Энди бўлса, яна Вера Ивановна ундан ўзиб кетди. Биринчи навбатда йиллар оша қиёмига етган юксак профессионал маҳорат унинг юксак нагрузка билан ишлашига ёрдам бермоқда. У асосий ишни бажаришни — узилган калавани нормадаги 25 секунд ўрнига 17 секундда улашни ўрганиб олди. Полотно ва ўришга эътибор бериб туриш комплектда калава узилишини камайтирмоқда ва бунинг натижасида бутун смена мобайнида яна бир соатга яқин вақт тежалмоқда.

Комбинатдаги бошқа донгдор ишчилар каби В. И. Солдатованинг муваффақиятлари ҳам корхона кўпгина ходимларининг қалин ҳамкорликлари натижасида вужудга келди. Инженерлар 64 станокнинг ҳар бири ҳамиша «комплект соҳибаси» назоратида турмоғи учун машина-ускуналарни айланиб ўтишнинг энг мақбул маршрутини тузиб чиқдилар. Мастер ёрдамчиси И. Коростилевнинг жуда яхши ишлаши туфайли станоклар ҳамиша намунали ҳолда турибди. Бу нарса техниканинг бекор туришини минимум даражага қадар келтиради.

Вера Ивановна рекорд самара билан ишлаб, комбинатнинг тўқувчилари орасида биринчи бўлиб шахсий беш йиллик планини бажариб қўйди. Шундай қилиб, у бундан икки йил аввал зиммасига олган мажбуриятини: меҳнат унумдорлигини икки баравар ошираман, деган ваъдасини бажаришга ҳал қилувчи ҳисса қўшди. Донгдор ишчи эришилган натижалар билан чекланиб қоладиган киши эмас. Вера Ивановна дастлабки мажбуриятини қайтадан кўриб чиқди. У КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Мактубига жавобан ўнинчи беш йилликда ўн икки йиллик нормани бажариш мажбуриятини олди. Ўзбекистон тўқимачилари учун шу янги юксак маррани ўзлаштирувчи киши ҳам яна В. И. Солдатова бўлди.

Э. ШАЛЬ,
ЎзТАГ мухбири.

«САЛЮТ-6» — «СОЮЗ-27»

ПРОГРАММАГА МУВОФИҚ УЧМОҚДА

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 1 март. (ТАСС). Одам бошқарадиган «Салют-6» — «Союз-27» илмий-тадқиқот комплексининг орбитал учиши давом этмоқда.

Юрий Романенко билан Георгий Гречконинг бугунги иш куни программасида велоэргометрда дозаланган жисмоний нагрузка билан комплекс медицина текшириши ўтказиш кўзда тутилган. Бу текшириш узоқ давом этган орбитал учишда космонавтларнинг юрак-томир системаси ҳолати ва иш қобилиятини аниқлаш ҳамда прогноз қилиш мақсадида ўтказилмоқда. Текшириш кўрсаткичлари кўп функцияли «Полином-2М», «Реограф», «Бета» аппаратлари ёрдамида рўйхатга олинмоқда.

Экипажнинг айтишича ва телеметрия информацияси маълумотларига кўра, орбитал комплекс ичидаги системалар нормал ишлаб турибди.

Романенко ва Гречко ўртоқлар ўзларини яхши ҳис этмоқдалар. «Салют-6» — «Союз-27» орбитал илмий-тадқиқот комплекси экипажининг иши белгиланган учиш программасига тўла мувофиқ равишда ўтмоқда.

* * *

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 2 март. (ТАСС). «Салют-6» — «Союз-27» орбитал илмий-тадқиқот комплексининг экипажи мўлжалланган тадқиқот ва экспериментларни бажаришда давом этмоқда.

Бугунги кун программасида космонавтлар Юрий Романенко билан Георгий Гречко Ер юзи ва жаҳон океани акваториясининг айрим районларини визуал кузатиш ва фотосуратга олишни режалаштирганлар.

Комплекс бортида космик учиш шароитларида микроорганизмлар ва тирик тўқималарнинг ўсишини ўрганиш борасидаги биологик экспериментлар давом эттирилмоқда.

Кеча ўтказилган комплекс медицина текшируви натижаларига кўра, космонавтларнинг сиҳат-саломатликлари яхши. Юрий Романенконинг томир уриши минутига 62 марта, Георгий Гречконики эса 67 марта. Артерия босими эса симоб устунининг 135/70 ва 130/65 миллиметрига баравар.

«Салют-6» — «Союз-27» орбитал илмий-тадқиқот комплексининг учиши давом этмоқда.

Қишлоқ Советига кўчма Қизил байроқ

НАМАНГАН, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Халқ депутатлари Наманган область Совети ижроия комитети қишлоқ ва посёлка Советларининг 1977 йилги иш якунларини кўриб чиқди. Ташкилий-оммавий ишларни яхши йўлга қўйишда, меҳнаткашларни халқ хўжалик планлари ва социалистик мажбуриятларни бажаришга сафарбар этишда ҳамда аҳоли пунктларини ободонлаштиришда, аҳолига маданий-маиший, медицина, савдо хизмати кўрсатишда эришган муваффақиятлари учун Учқўрғон районидаги Қайқи қишлоқ Совети социалистик мусобақа ғолиби деб топилди. Қишлоқ Советига Наманган область партия комитети ва область Совети ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғи берилди.

Шунингдек, Тўрақўрғон районидаги Шаҳанд қишлоқ Совети, Поп районидаги Поп посёлка Советлари иккинчи ва учинчи ўринни эгаллаганликлари қайд этилди.

ЯНГИ ҚАҲРАМОНЛАР

Ортиқбой БОЙЙИГИТОВ — Фарғона область, Риштон районидаги Навоий номли совхоз бригадири.

Бердибой ҚУРБОНОВ — Қорақалпоғистон АССР, Ленинобод районидаги «Тошкент» совхозининг директори.

Машарип МАВЛОНОВ — Хоразм область, Хива районидаги «Партия XXII съезди» колхозининг бригадири.

Жовмир МАМАДИЕВ — Сурхондарё область, Гагарин районидаги «Искра» совхозининг бригадири.

МЕҲНАТ АНЪАНАЛАРИГА САДОҚАТ

БУГУН ЎЗБЕКИСТОН ЛЕНИНЧИ КОММУНИСТИК ЁШЛАР СОЮЗИНИНГ XXI СЪЕЗДИ ИШ БОШЛАЙДИ

Э. ҒАФУРЖОНОВ,
Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари

Ҳар тонг бизни улуғ доҳиймиз Владимир Ильич Ленин ташаббуси билан ташкил этилган ёшларнинг янги типдаги ташкилоти — Коммунистик Ёшлар Союзининг шонли 60 йиллик юбилейига яқинлаштирмоқда. Ўтган йиллар мобайнида мамлакатимиз социал-иқтисодий тараққиёти тарихи солномасига ёшлар шижоати, матонати ва ташаббускорлигининг ёрқин саҳифалари битилди. Бу йиллар янги жамият қуриш учун курашаётган озод халқ фарзандлари нималарга қодир эканлигини, уларнинг истиқболга собитқадамлик билан боришини кўрсатувчи мисолларга бойдир.

ВЛКСМнинг жанговар отряди — Ленин орденли Ўзбекистон комсомоли шонли тарихининг ҳар саҳифаси йигит-қизлар жасоратидан, уларнинг коммунизм йўлидаги фидокорона меҳнатидан, илм-фанни ривожлантириш борасидаги тинимсиз изланишидан ёрқин далолат бериб турибди. Комсомол-ёшлар бугунги кунда КПСС XXV съезди қарорларини, мамлакатимизда коммунистик қурилишнинг улуғвор режаларини рўёбга чиқариш йўлида шижоат кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар, сифат ва самарадорлик беш йиллигини муваффақиятли якунлаш учун умумхалқ мусобақасининг олдинги сафларида бормоқдалар. Ёшларнинг кекса авлод традицияларига садоқати тўғрисида гапириб Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигига бағишланган тантанали қўшма мажлисда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев шундай деган эди: «Комсомоллар, йигит-қизлар... коммунизм қурувчиларининг биринчи сафларида бормоқдалар, меҳнатда марди-майдон бўлмоқдалар хўжаликни бошқаришни, жамият ва давлат ишларига раҳбарлик қилишни ўрганмоқдалар. Мамлакатнинг келажаги уларнинг қўлида. Бу қўлларнинг забардаст эканлигига ишончимиз комил».

Бу илҳомбахш сўзлар Ўзбекистон комсомол-ёшларини ҳам янги меҳнат зафарларига руҳлантирмоқда. Уларни партия ташкилотлари раҳбарлигида коммунистик қурилишда янги-янги довонларни эгаллашга даъват этмоқда. Республика комсомол ташкилотлари жўшқин бунёдкорлик вазиятида мазмунли иш олиб бориб, ёшларни партия илгари сураётган вазифаларни бажаришга сафарбар этаётирлар. Ёш ленинчилар Коммунистик партия ва халқимизнинг шонли революцион эстафетасини давом эттириб, ўз куч-ғайратлари, билимлари, ёшлик шижоатини коммунизм учун курашга бағишламоқдалар. Улар саноат ва қишлоқ хўжалигини, фан ва маданиятни юксалтиришга катта ҳисса қўшмоқдалар. Шуни айтиш кифояки, Ўзбекистон саноати юбилей йилида планга қўшимча 352 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди. Қишлоқ меҳнаткашлари рекорд натижаларга эришиб, пахтачилик тарихида биринчи марта 5 миллион 680 минг тоннадан кўпроқ «оқ олтин» етиштирдилар. Ёш меҳнаткашлар бу муваффақиятларга салмоқли ҳисса қўшдилар.

Комсомол-ёшлар индустриямиз гигантлари ва улкан нурхоналар барпо этиш, Мирзачўл, Қарши дашти ва Сурхон-Шеробод чўлларини пахтазорларга айлантиришда фаол қатнашмоқдалар. Бугун шуни қувонч билан таъкидлаймизки, 400 минг ёш меҳнаткаш ўнинчи беш йиллик иккинчи йили топшириқларини муддатидан илгари адо этди. Умумхалқ социалистик мусобақасида қатнашаётган Тошкент тўқимачилик комбинатининг тўқувчиси Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Дилбар Қулматова, Тошкент авиация-ишлаб чиқариш бирлашмасининг йиғувчи-слесари Азиз Мавлонов, «Қаршистрой» бошқармасининг бульдозерчиси, Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Фарход Ирисовларнинг меҳнат календарида 1981 йил бошланди.

Республика комсомол комитетлари йигит-қизларни ишлаб чиқариш зарбдорлари ва новаторларининг ажойиб ибрати мисолида тарбиялаш билан муттасил шуғулланмоқдалар. Комсомол-ёшлар кекса авлод меҳнатига муҳаббат, ўз ишининг ижтимоий аҳамиятини чуқур англаш, ҳар бир ишда тежамли, идрокли, ташаббускор бўлиш фазилатини эгаллаб олмоқдалар. Социалистик мусобақа ёшларни меҳнатда тарбиялашнинг синалган мактабига айланди.

«Ёшларнинг шижоати ва ижодкорлиги — самарадорлик ва сифат беш йиллигига!» Ватанпарварлик ҳаракати КПСС XXV съезди қарорларини амалга оширишда, коммунистик қурилиш вазифаларини бажаришда ёшлар иштирокини кучайтиришнинг самарали формасига айланди. Бу ҳаракатда ҳозир 900 мингдан зиёд йигит-қиз фаол қатнашаётир. Стахановчиларнинг шонли анъаналари, комсомол зарбдор қурилишлари традициялари ёшларнинг зарбдор меҳнати, юксак касб маҳорати билан бойиб бормоқда.

Меҳнатда ташаббускорлик ва изланувчанлик ёшларимизга хос фазилатдир. Улар ҳамиша янгилик излайдилар, ана шу янгиликни жорий этиш учун мардонавор меҳнат қиладилар. Ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини ошириш учун мусобақада комсомол-ёшлар иштироки бунинг далилидир. Ҳозирда 30 минг йигит-қиз бир беш йилликда икки беш йиллик топшириғини бажариш учун бошланган ҳаракатда фаол қатнашаётир. Муқобил планлар ишлаб чиқиш, «Ўз касбининг устаси» номи учун, меҳнатга коммунистик муносабат учун кураш мусобақалари тобора кенг қулоч ёймоқда.

Комсомол-ёшлар коллективлари йигит-қизлар учун касб-маҳоратини ошириш ва маънавий етукликни камол топтиришнинг чинакам мактабига айланмоқда, уларни меҳнатга коммунистик муносабат руҳида тарбиялаш ишини яхшилашга хизмат қилмоқда. Тошкент тўқимачилик комбинатидан Люба Хегай бошлиқ комсомол-ёшлар коллективининг фаолияти бунинг ёрқин далилидир. Бригада аъзолари меҳнат жараёнларига ижодий ёндашиб, резервларни тўла-тўкис ишга солиш учун курашмоқдалар. Навоий қурилиш бошқармасидан Меҳнат Қизил Байроқ орденли Павел Бондарёв бошлиқ комплекс бригада бугунги кунгача тўрт ярим йиллик план топшириғини бажарди.

Ҳозир Ўзбекистонда ишчи ёшларнинг 5 минг бригадаси ишлаб турибди. 43 минг йигит-қиз ана шу комсомол-ёшлар коллективларида касб маҳоратини эгаллаш, ўнинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш ва маҳсулот сифатини яхшилашга муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Шу нарса қувончлики, бу коллективларда меҳнат унумдорлиги одатдаги бригадаларга қараганда 10-15 процент ортиқдир.

Республикамиз комсомол-ёшлари ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш борасида ибратли тажриба тўпламоқдалар. Тошкент область ёш ишчилари меҳнат унумдорлигини ошириш ва маҳсулот сифатини яхшилаш, Самарқанд ва Фарғона ёшлари чиқитларни камайтириш, ишлаб чиқариш резервларини қидириб топиш, Бухоро комсомол-ёшлари фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, Жиззах ва Сирдарё областларининг ёшлари пахтачиликни комплекс механизациялаш учун курашда бой тажриба тўпламоқдалар.

Коммунистик партия комсомол ташкилотларининг йигит-қизлар шижоатини зарбдор қурилишларга сафарбар этиш маҳоратини ғоят юқори баҳоламоқда. Республикамиз комсомол ташкилотлари Комсомольск-Амур, Магнитка, КамАЗ бунёдкорлари ва Мирзачўлни ўзлаштирувчиларнинг шонли анъаналарини давом эттириб, 16 Бутуниттифоқ ва республика, юзлаб область, шаҳар ва район зарбдор қурилишларига оталик қилмоқдалар. Сўнгги тўрт йил мобайнида бу қурилишларга 30 минг йигит-қиз сафарбар этилди. Улар Туямўйин гидроузели ва Сирдарё ГРЭСи, Андижон сув омбори ва Тошкент метрополитенини бунёд этишда, янги ерлар очишда жасорат кўрсатмоқдалар. Ўзбекистон комсомол ташкилотлари даъвати билан Байкал-Амур магистрали, «Атоммаш», Москвадаги Олимпия ўйинлари объектларини қуришга, ноқоратупроқ ерларни ўзлаштиришга отланган 3 мингдан ортиқ комсомол-ёш Совет Иттифоқи қардош халқларининг оловқалб фарзандлари билан бир сафда туриб, катта-катта хўжалик вазифаларини муваффақиятли бажармоқдалар.

Комсомол зарбдор қурилишларида меҳнатни ташкил этишнинг прогрессив методлари кенг жорий этилмоқда. Ҳозирда 132 комсомол-ёшлар қурилиш бригадаси донгдор бинокор Николай Злобиннинг бригада пудрати методи асосида иш олиб бормоқда. Натижада қурилиш суръатлари тезлашиб, иш сифати муттасил яхшиланиб бормоқда. Қурилиш-монтаж ишлари жараёнида янги техникадан фойдаланиш кенг қулоч ёймоқда.

Коммунистик партиянинг аграр сиёсатини амалга оширишда комсомол-ёшлар ҳам фаол қатнашаётирлар. Ўзбекистон пахтакорлари сўнгги йилларда ғоят катта муваффақиятларни қўлга киритмоқдалар. Улуғ Октябрнинг шонли юбилейи нишонланган йилда мамлакатимиз 5 миллион 680 минг тоннадан зиёд Ўзбекистон дурдонасини қабул қилиб олди. Қишлоқ ёшлари мўл ҳосил усталари тажрибасини эгаллаб, фан ва техника ютуқларидан оқилона фойдаланмоқдалар. Пахтачиликни комплекс механизациялашнинг ойдин йўлидан дадил олға бормоқдалар. Ўтган мавсумда 1446 комсомол-ёшлар йиғим-терим транспорт отрядлари ташкил этдилар. Натижада комсомол-ёшлар бригадаларида етиштирилган ҳосилнинг деярли ҳаммаси машиналар билан териб олинди. Тўрт юз комсомол-ёшлар бригадасида 50-60 центнердан «оқ олтин» етиштирилди. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Пардагул Рўзимова, СССР Олий Советининг депутати Пошшахон Хуббиева сингари механизаторлар 300-400 тоннадан пахта тердилар.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев донгдор механизатор Турсуной Охуновага йўллаган мактуб пахтачиликни комплекс механизациялаш учун курашни муваффақиятли олиб боришда муҳим аҳамиятга эга бўлди. Комсомол ташкилотлари механизатор кадрлар тайёрлаш, уларнинг касб-маҳоратини ошириш механизаторларнинг меҳнат шароитларини яхшилаш масалалари билан изчил шуғулланмоқдалар.

Республика комсомол-ёшлари маккажўхори дони етиштиришни кўпайтиришдек умумхалқ ҳаракатида ҳам алоҳида ташаббус кўрсатаётирлар. Тошкент областининг ёш маккажўхорикорлари 100 центнерлик «каҳрабо дон» етиштириш учун ташаббус билан чиқдилар. Қорақалпоғистон ва барча областларнинг хўжаликларида ташкил этилган 1200 ёш маккажўхорикорлар коллективлари бу ташаббусга қўшилди. Улар ажойиб муваффақиятларни қўлга киритдилар. Гулбаҳор Нуриллаева, Ўлмасхон Ёроза, Валижон Абдуллаев, Обид Маткаримов сингари «каҳрабо дон» усталари бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаларида етиштирилган ҳосил 120-140 центнердан ошиб кетди. Сўнгги тўрт йилда маккажўхори дони етиштириш етти ҳисса кўпайиб, ўртача ҳосилдорлик 70 центнерга етди. Бу борада Андижон, Қашқадарё, Самарқанд ва Тошкент областлари Ғиждувон Каттақўрғон, Сариосиё, Ленин, Ғалаба, Пайариқ ва Ромитан районларининг ёш маккажўхорикорлари эришаётган муваффақиятлар ҳаммамизни қувонтирмоқда.

Комсомол-ёшлар жамоат чорвачилигини ривожлантиришга оталиқ қилиб, гўшт-сут ва бошқа маҳсулотлар етиштиришни кўпайтиришга муносиб ҳисса қўшаётирлар. Комсомол комитетлари йигит-қизларни чорвачиликда ишлаш учун йўллаб, бу соҳада ҳам муайян тажриба орттирдилар. Сўнгги тўрт йилда 18 мингдан зиёд йигит-қиз комсомол йўлланмалари билан чорва фермалари коллективлари сафига қўшилди. Янгидан 580 комсомол-ёшлар чорвачилик бригадалари тузилди. Ҳозирда фермаларда 1125 комсомол-ёшлар коллективи жамоат чорвачилигини юксалтиришга самарали ҳисса қўшмоқда.

Андижон, Бухоро, Сурхондарё, Самарқанд областларининг комсомол комитетлари ёшларни чорвачилик фермаларини механизациялашга, чорва комплекслари қурилишига сафарбар этмоқдалар, партия ташкилотлари раҳбарлигида, хўжалик органлари билан ҳамкорликда чорвачиликни ихтисослаштириш ва марказлаштириш асосида ишлаб чиқаришни юксалтиришга эришмоқдалар. Андижон районидаги «Коммунизм» колхозидан Арофатхон Солиева, Деҳқонобод районидаги «СССР 50 йиллиги» совхозидан Бобохон Менглиев, Чиноз районидаги совхоз-техникумдан Феруза Беккулова сингари ёш чорвадорларнинг муваффақиятлари билан бугун биз ҳақли равишда фахрланмоқдамиз.

Ўзбекистон комсомоллари халқ хўжалигининг барча соҳаларида, фан ва маданиятни юксалтиришда янги-янги муваффақиятларга эришмоқдалар. Уларнинг зарбдор меҳнати, изланувчанлиги ва ташаббускорлиги ишлаб чиқаришни ривожлантиришнинг янги-янги резервларини ишга солишга хизмат қилмоқда. Ёш меҳнаткашлар фан-техника тараққиётида фаол қатнашмоқдалар. Замонавий корхоналар ва улкан нурхоналарни барпо этмоқдалар. Йигит-қизлар илм-фаннинг янги-янги уфқларини очмоқдалар. Коммунистик партия ривож топган социализм шароитида ленинчи ёшларни ғайрат-ташаббус кўрсатишга, янги техникани эгаллашга, КПСС XXV съезди қарорларини амалга ошириш учун курашда фаол қатнашишга даъват этмоқда.

БАМДАН ХАТ

«МЕН КОМСОМОЛМАН» ДОСТОНИДАН ПАРЧА

Кеча БАМдан яна хат келди,
Орасида сурати ҳам бор.
Йўқ, хат эмас,
гўё бахт келди,
Юксалтирди қалбимни виқор.
Истасангиз ўқиб берайин,
Қилаётган ишин ёзибди.
Ўтказибди умрин бир ойин,
Минг-минг тонна тупроқ қазибди.
«Умрим кечар катта йўлларда,
Ватан бўйлаб биз йўл қурамиз.
Чарчоқ билмас ишчи қўлларда
Яшармоқда кўҳна куррамиз.
Мажбурият олдик биз кеча,
Энг олдинда бизнинг участка.
Аноримиз бор ҳали пича,
Гурунчимиз етар юз ошга!
Йўл тушмоқда.
Ватан шарқини
Москвага тўғри улаймиз.
Кўпда билмай кун-тун фарқини,
Имкон бўлса... қотиб ухлаймиз...
Чўчимаймиз ЗИЛлар, КамАЗлар...
Шундоқ ёнга келиб ўкирса...
...Ектиришиб қолмиш ошпазлар
Юборинглар пича бўғирсоқ...
Дам олишга бормайман бу йил,
Келгуси йил тугар ишимиз.
Дилга сиғмас ҳозирча ўйин
Қаҳри қаттиқ экан қишимиз!
Телевизион вишка ўрнатдик,
Бўйи тўрт юз метр келади.
Сибирь бўйлаб бўйин кўрсатдик,
Бунда телецентр келади.
Кечирасиз,
зиқ жуда вақтим,
Хатим шундан аралаш бўлди.
Етарлидир ҳар кун овқатим...
Туршак роса хомталаш бўлди.
Гапим тамом,
Бўлинглар омон,
Кечирасиз, зиқ жуда вақтим.
Агар шундоқ тинч бўлса замон,
Топганим шу йигитлик бахтим!».
...Суратига тикилиб турсам,
Симёғочга у илар байроқ.
Бўлиб кетдим ўзда йўқ хурсанд,
Тарқаб кетди бир зумда чарчоқ.
Хат ўқийман,
Ўқийман қайта,
Езар, дейман шошиб бунча ҳам.
Мактуб келар бир бор бир ойда,
Адреси ҳам уч ҳарфда: БАМ.
Унда ишлар минглаб ўғиллар,
Қизлар ишлар уларга ендош.
Ҳа, хат унинг вақтин ўғирлар,
Кўришармиз омон бўлса бош.
Ўз-ўзимга бераман таскин,
Онасига: сабр қил, дейман.
— Тенгдошингга тенг қадам босгин!
Олислардан ғамингни еяман...
Кеча қизиқ бўлди.
Телевизорда
Тўппа-тўғри олиб БАМни кўрсатди.
(Мақтанишмас, энди узрда,
Олалпман шекил фурсатни).
Ўрмонлардан ўтган темир йўл
Кириб келди янги шаҳарга.
Олқишлашди,
силкидилар қўл,
Яна келди кўплаб хашарга!
Қараб турсам...
Симёғоч эмас,
Телевишка экан суратда.
Баландликни ҳеч писанд этмас,
Чиқиб борар у
шу фурсатда.
Чиқиб борар...
Дарров танидим,
Юксакликка борар тобора.
Чўчимасин, дея танг эдим,
Бўлибди-да чакки овора.
У чиқмоқда.
Менда-чи титроқ,
Вужудимни қўрқув қучмоқчи.
Белга илиб олгани байроқ,
У осмонга илиб тушмоқчи!
Тикиламан,
Кўзларим тинар,
У қалбимни минг пора қилди.
...Энг юксакда байроқ ҳилпирар...
Ўзи илди.
Ҳа, ўзи илди!..
Боши узра келди вертолет,
Унга аркон нарвон ташлади.
Ҳа, тиннагур, ҳа сен, олов-ўт!
Қуюн ҳислар кўзим ёшлади...
Қарамайин қай маҳал, қай чоқ,
Унгимми бу, билмам тушимда.
Ҳилпирайди қип-қизил байроқ
Нақ осмоннинг мовий тўшида.
Таҳсин ўқиб куч-бардошига
Бахт тиладим ҳаёт бор тоним.
Ерга келар масчит бошига
Байроқ илган менинг амаким!
Орзуларим чексиз — БАМдек йўл;
Авфу этинг,
кўксимда қўлим.
У ҳам оддий битта комсомол,
Таништирай,
У — менинг ўғлим!!!

* * *

Комсомолнинг шонли саҳифасига
Ҳаёт бор эканки бўлмас ниҳоя.
Қулоқ тутинг унинг жушқин сасига
Эрта бошланажак янги ҳикоя!!!

САЙЕР.

Тошкент ёғ-мой комбинати коллективи зарбдор йил топшириқларини муваффақиятли адо этиш учун курашмоқда. Суратда: цех мастери А. Юдина ва мусобақада ғолиблик қилаётган илғор ишчи Т. Воҳидова ўртоқлар. Улар ускуналардан самарали фойдаланишга ҳаракат қилиб, маҳсулот сифатини оширишга эришмоқдалар.

И. Глауберзон фотоси.

ТАРИХИЙ САНАГА БАҒИШЛАНДИ

Болгария усмонлар асоратидан озод этилганлигининг 100 йиллигига бағишлаб 1 мартда Москвада шаҳар жамоатчилиги вакилларининг тантанали йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари К. Т. Мазуров, КПСС Марказий Комитетининг секретари В. И. Долгих, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг вакиллари, шунингдек Болгария Компартияси Бургас округ комитетининг биринчи секретари Н. Жишев бошчилигидаги Болгария—Совет дўстлиги умумхалқ комитетининг делегацияси қатнашдилар.

РСФСР Олий Совети Президиумининг Раиси М. А. Яснов доклад қилди. Туркияга қарши олиб борилган уруш, деди у, султонлар истибдоди остида эзилган, хўрланган ва қирилиб кетаётган болгарларнинг чақириғига Россиянинг берган қонуниятли жавоби эди. Туркияга қарши уруш ўз моҳияти, мақсади ҳамда вазифалари жиҳатидан озодлик, халқ уруши эди. Россия армиясининг солдатлари ўз бурчининг халоскорлик руҳида эканлигини тушуниб, мардлик, қаҳрамонлик ва фидокорлик мўъжизаларини кўрсатдилар.

Йиғилишда сўзга чиққан БХРнинг СССРдаги элчиси Д. Жулев Россия фарзандларининг жасорати миннатдор болгар халқи хотирасида ва қалбида абадий яшайди, деб таъкидлади. (ТАСС).

БУТУН ИНСТИТУТ — ШАНБАЛИККА

Тошкент халқ хўжалик институтида Бутуниттифоқ ленинча шанбалик ўтказиш юзасидан штаб ташкил этилган. Штаб 22 апрель куни ўказиладиган маросимлар программасини ишлаб чиқиб тасдиқлади. Шу куни кундузги бўлимнинг қарийб 5 минг студенти олий ўқув юртининг территориясини, шунингдек Комсомол кўли, Халқлар дўстлиги проспекти ва Ўзбекистон пойтахтининг бошқа кўчаларини кўкаламзорлаштиришда иштирок этадилар.

(ЎзТАГ).

ТЎПЛАМНИНГ ИККИНЧИ НАШРИ

«КПССнинг XXV съезди: назария билан практика бирлиги» тўпламининг иккинчи нашри босмадан чиқарилди. У КПСС ва Совет давлати раҳбар арбобларининг 1977 йил январидан июлигача эълон қилинган мақолалари ва нутқларидан иборат. Бу мақола ва нутқларда КПСС XXV съездининг қарорлари асосида Коммунистик партия назарий ва амалий ишларининг энг муҳим йўналишлари акс эттирилган. Совет халқининг ўнинчи беш йиллик вазифаларини амалга ошириш борасидаги илҳомбахш фаолияти кўрсатиб берилган. Тўплам материалларида халқаро муносабатлар, жаҳон революцион жараёнининг актуал проблемалари ҳам чуқур тадқиқ этилган.

Сиёсий адабиёт нашриёти чиқарган тўплам «Красный пролетарий» босмахонасида чоп этилган. (ТАСС).

ЛЕКЦИЯ ПРОПАГАНДАСИ МАВЗУИДА

Сурхондарё область партия комитети «КПСС XXV съезди қарорлари асосида лекция пропагандасининг самарадорлигини ошириш» деган мавзуда илмий-методик конференция ўтказди. Конференцияда саноат корхоналари, колхоз, совхоз, қурилиш партия ташкилотларининг секретарлари, комсомол ходимлари, «Билим» жамиятининг аъзолари иштирок этдилар. (ЎзТАГ).

«КОСМОС-991» УЧИРИЛДИ

1978 йил 28 февралда Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос-991» учирилди.

Йўлдош ичига космик фазони тадқиқ қилишни давом эттиришга мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган.

Аппаратлар нормал ишлаб турибди. Координациялаш-ҳисоблаш маркази олинаётган ахборотларни ишлаб чиқмоқда.

(ТАСС).

ПЛАНЕТА УЗРА САКСОН КУН

СОВЕТ КОСМОНАВТЛАРИНИ ТАЙЁРЛАШ РАҲБАРИ, АВИАЦИЯ ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТИ В. А. ШАТАЛОВ ҲИКОЯ ҚИЛАДИ

Ерда 1978 йил кўкламининг дастлабки кунлари бошланди. Солномачилар «Салют-6» станциясининг бортидаги ишларнинг тиғизлиги жиҳатидан мисли кўрилмаган космик экспедицияни шу кўкламнинг асосий аломатлари орасида албатта қоғозга туширадилар. Юрий Романенко билан Георгий Гречко илмий-тадқиқот ва халқ хўжалик тадқиқоти программасини тўла ҳажмда бажаришни давом эттирмоқдалар.

1 мартда «Таймирлар» станция бортидаги қийин ишларнинг 81-кунини бошлаганларида ТАСС мухбири совет космонавтларини тайёрлаш раҳбари, авиация генерал-лейтенанти В. А. Шаталов билан суҳбатлашди.

— Кими бошқарадиган «Салют-6» станциясининг шу 80 кунлик иши жаҳон космонавтикасига қандай тажрибалар киритди?

— Янги типдаги «Салют-6» орбитал станцияси ўтган йилнинг 10 декабрида бошланган космик экспедиция учун илмий ва халқ хўжалик экспериментлари ўтказиладиган лабораториядан ташқари орбитада мураккаб инженерлик комплексларн конструкция қилинадиган база ҳам бўлди. Иккала туташтирувчи узел тўла нагрузка билан ишлади. Натижада 11 ва 22 январь кунлари космонавтика тарихида илк бор Ер атрофи орбитасида учта аппаратдан: «Салют-6»— «Союз-26» —«Союз-27» аппаратларидан, сўнгра «Салют-6» — «Союз-27» — «Прогресс-1» аппаратларидан йиғилган илмий-тадқиқот комплекслари яратилди.

Мен «Союз-6», «Союз-7» ва «Союз-8» учта космик кемаларидан иборат биринчи группали учиш иштирокчиларидан бўлган эдим. Учиш тугаганидан кейинги учрашувда ўртоқ Л. И. Брежневнинг бизни муборакбод қилиб айтган сўзлари ёдимга тушади. «Совет фани. — деган эди у, — экипажлари алмаштириб туриладиган орбитал станциялар яратишни одамнинг космосга чиқиш бош йўли деб қарайди. Бундай станциялар «космосда космодромлар», бошқа планеталарга учиш учун старт майдончалари бўлиб қолиши мумкин. Космик технология ва биологияни, медицина ва геофизика, астрономия ва астрофизикани тадқиқ этиш учун катта илмий лабораториялар вужудга келади».

Совет космонавтлари, олимлари ва конструкторлари 1978 йилнинг кўкламини космик тадқиқотлар программамизнинг мана шу бош йўлида муҳим бир босқич деб ҳисоблашга ҳақлидирлар. Бундан аввалги учишларда орттирилган тажрибалар, янги инженерлик идеялари (станцияда туташтириладиган иккита узел ясалиши) ва технологик ечимлар (орбитада ёнилғи камоматини тўлдириш). бу сафар ўзининг давомати, шунингдек инженерлик ва илмий экспериментларнинг кўплиги жиҳатидан ниҳоятда самарали экспедицияни режалаштиришимизга имкон берди. Шу режалар жуда яхши амалга оширилаётганлигини кўриб турибсиз: Юрий Романенко билан Георгий Гречко муваффақиятли синовлардан сўнг катта илмий тадқиқот кенг программасини бажаришга киришиб кетдилар.

— Космонавт ва экспедиция раҳбарларидан бири сифатида шахсан ўзингиз «Салют-6» орбитал станциясининг экипажига қандай баҳо берган бўлар эдингиз?

— Очиғини айтсам, касбдош ўртоқларим Юрий Романенко билан Георгий Гречколарга ҳавасим келади. Улар касбимизнинг энг юксак чўққиларига эришишга — жаҳон космик техникасининг энг сўнгги ютуқларини назарда тутиб ясалган аппаратларни синашга муваффақ бўлдилар. Экипаж орбитада ёнилғи камоматини тўлдириш туфайли каттагина «қувват запаси»га эга бўлган станция билан бирга кишн ҳавас қиладиган космик «узоқ умр»ни ҳам намойиш қилмоқда. «Таймирлар» суръатни бўшаштирмай ишлашяпти. Ўзларига берилган хордиқ кунидан, уларнинг айтишларича, ҳамон «шахсий иш вақти» учун фойдаланяптилар. Хуллас, «Таймирлар» бизга космосда энг юқори иш қобилияти намунасини кўрсатяптилар.

— Космонавтларни тайёрлаш марказида қандай янги гаплар бор? Звездний шаҳарчаси янги баҳорни қандай кутиб оляпти?

— Ўсиб-улғайиб, кураяпмиз, янгидан-янги дарсхоналар очяпмиз. Йўқса, КПСС XXV съездининг қарорларида ёзиб қўйилган кўпгина вазифаларни ҳал этиш учун космонавтикага берилган топшириқларни муддатида бажара олмаймиз. Самовий академиямизнинг интернационал факультетида ҳам янгиликлар бор—социалистик мамлакатларнинг тўнғич вакиллари — Чехословакия, Польша, ГДР учувчилари «Интеркосмос» программаси бўйича учишларга тайёргарликни поёнига етказмоқдалар. Тез орада бошқа мамлакатлардан ҳам вакиллар келишини кутяпмиз.

Н. ЖЕЛЕЗНОВ.

ИЛМИЙ ТАДҚИҚОТЛАР САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРАЙЛИК

СССР ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИНИНГ УМУМИЙ ЙИҒИЛИШИ

Фундаментал ва амалий тадқиқотлар самарадорлиги ва сифатини ошириш, фан-техника тараққиёти суръатларини жадаллаштириш, илм-фаннинг практика билан, беш йиллик топшириқларини барвақт бажариш учун умумхалқ кураши билан алоқаларини мустаҳкамлаш йўллари СССР Фанлар академияси йиллик умумий йиғилишининг диққат марказида турибди. Йиғилиш 1 март куни Москвадаги Олимлар уйида очилди.

Йиғилишни СССР Фанлар академиясининг президенти академик А. П. Александров очди. Ўтган йил, деди у, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги йили бўлди, бу эса совет олимларини шавқ-завқ билан ижодий меҳнат қилишга даъват этди. Советлар мамлакатининг юбилей йили СССР Конституцияси йили ҳам бўлди, ҳуқуқшунос, тарихчи олимларимиз, ҳамма касбларнинг вакиллари Совет давлати Асосий Қонунини тайёрлаш ва уни муҳокама қилишда актив қатнашдилар.

Улуғ Октябрь юбилейи арафасида тарихчилар ва ижтимоий фанлар соҳасидаги бошқа олимлар жаҳонда биринчи ишчи ва деҳқонлар давлатининг турли тараққиёти даврини ёритиб берувчи, мамлакатимизнинг социал-иқтисодий ва сиёсий тараққиётидаги ютуқларини таҳлил қилувчи жуда кўп асарларни тайёрладилар ва нашр этдилар.

Иқтисодчи олимлар самарали ишладилар. Уларнинг ишлари икки асосий йўналишда: иқтисодий математик моделлар ва методик асосларни янада аниқлаш, халқ хўжалигининг турли соҳаларида бошқариш структурасини такомиллаштириш йўналишларида амалга оширилди. Социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари тараққиётининг етакчи тенденцияси бўлиб қолган социалистик иқтисодий интеграция жараёнини тадқиқ этишнинг катта принципиал аҳамияти бор.

Кўп томли умумжаҳон тарихини яратган олимлар катта коллективининг меҳнати муваффақиятли тугади.

Президент табиёт фанлари ривожини таҳлил қилишга ўтиб, биология, биохимия, молекуляр биология соҳасида эришилган муҳим муваффақиятларни қайд этди. Математика, шу жумладан ҳисоблаш математикасини ривожлантиришда катта ютуқларга эришилди, бу эса жумладан, совет космик программасини муваффақиятли амалга оширишга ёрдам берди. Айни маҳалда академик А. П. Александров ҳисоблаш техникасини ривожлантиришга эътиборни кучайтириш зарурлигини таъкидлади.

Кейинги вақтларда плазма физикаси, бошқариладиган термоядро синтези соҳасида каттагина тараққиётга эришилди. Релятивистик электрон тарами билан термоядро нишонини қисиш борасидаги тадқиқотлар янги истиқболли йўналиш бўлиб қолди. Қаттиқ жисм физикаси соҳасида олинган муҳим натижаларнинг халқ хўжалигимизда катта амалий аҳамияти бор. Магнит ҳодисалари физикаси ва шу ҳодисалардан техникада фойдаланиш борасидаги тадқиқотлар анча олға силжиди.

Президент КПСС XXV съездининг қарорларига мувофиқ СССР халқ хўжалиги турли соҳаларини ривожлантириш комплекс программалари бўйича бажарилаётган иш академия фаолиятининг энг муҳим йўналишларидан биридир, деб таъкидлади. Масалан, мамлакатимиз ёқилғи — энергетика базасини комплекс ривожлантириш проблемалари борасида катта ишлар бажарилди. Шу соҳадаги ишларни муваффақиятли ривожлантирмоқ учун министрликлар ва идоралар билан амалий ҳамкорлик ва ҳамжиҳатликни мустаҳкамлаш зарур, деди нотиқ.

Президент СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги системасига қарашли институтларнинг лабораториялари билан кафедраларида бажарилган бир қанча муҳим ишларга ҳам тўхталиб ўтди. Олий мактабнинг илмий потенциали сезиларли даражада ошди ва бу нарса фан-техника суръатларини жадаллаштиришга тобора кўпроқ таъсир кўрсатмоқда.

СССР Фанлар академияси президиумининг бош илмий секретари, СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Г. К. Скрябин 1977 йилда СССР Фанлар академиясининг фаолияти тўғрисида доклад қилди. СССР Фанлар академияси ва бошқа илмий муассасаларнинг бутун мамлакатда авж олиб кетган умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилган олимлари ва ходимлари техника тараққиётини жадаллаштиришга ,ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини юксалтиришга, идеология ва маданиятни янада ривож топтиришга ўз ҳиссаларини қўшдилар, деди у.

Ҳисобот йилида СССР Фанлар академияси, иттифоқдош республикалар фанлар академиялари, бошқа илмий муассасаларнинг, олий мактаблар ходимларининг фаолияти КПСС XXV съезди, Марказий Комитет Пленумлари қарорларини амалга оширишга, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев докладлари ва нутқларида қўйилган вазифаларни бажаришга қаратилди.

1977 йилда СССР Фанлар академиясининг муассасалари илмий тадқиқот, тажриба-конструкторлик муассасалари ва саноат корхоналари билан биргаликда 1100 дан ошиқ тадқиқот натижаларини амалга ошириш борасида катта ишлар қилдилар.

Совет олимлари, деди пировардида Г. К. Скрябин, бутун совет халқи билан биргаликда КПСС Марказий Комитетининг 1977 йил декабрь Пленуми қарорларини амалга оширмоқдалар. Партиямиз совет фани олдига қўяётган масъулиятли вазифалар муваффақиятли ҳал этилишига шак-шубҳа йўқ.

Музокараларда академиклардан П. Г. Костюк, М. А. Марков, Е. Н. Мишустин, Б. А. Рибаков, М. А. Стирикович ва бошқалар сўзга чиқдилар. СССР Фанлар академиясининг умумий йиғилиши ўз ишини давом эттирмоқда.

Йиғилишда атоқли олимлар номидаги олтин медаль ва мукофотлар СССР Фанлар академиясининг шу мукофот лауреатларига топширилди. СССР Фанлар академиясининг мукофотлари олий ўқув юртларининг ёш олимлари ва студентларига ҳам топширилди.

(ТАСС).

СССР ЯНГИ КОНСТИТУЦИЯСИ — АМАЛДА

ТАРБИЯНИНГ МУҲИМ ВОСИТАСИ

Ўтган йилнинг биринчи мартидан бошлаб ССР Иттифоқининг «Тарих ва маданият ёдгорликларини сақлаш ва улардан фойдаланиш тўғрисида»ги Қонуни кучга кирди. Ўзбекистон ССР Олий Советининг ўтган йил декабрь ойида бўлиб ўтган бешинчи сессияси тасдиқлаган ана шундай Қонун эса 1978 йил 1 майдан эътиборан кучга киради. Бу Қонунларнинг қабул қилиниши партия ва ҳукуматимизнинг халқимиз бойлигини доимо муҳофаза этиш, меҳнаткашларнинг ўсиб бораётган маданий эҳтиёжларини янада тўлароқ қондириш тўғрисидаги бениҳоя улкан ғамхўрлигининг амалий ифодасидир. Қолаверса, бу Қонунлар СССР Конституциясидаги «Давлат совет кишиларини ахлоқий ва эстетик тарбиялаш, уларнинг маданий савиясини ошириш учун маънавий бойликларни қўриқлаш, кўпайтириш ва улардан кенг фойдаланиш ҳақида ғамхўрлик қилади» деган қоидани аниқ амалга оширишга хизмат қилади.

Ёдгорликлар билим манбаи, халқимизнинг муқаддас мулки, миллатларнинг шон-шуҳрати ва фахри экани сир эмас. Ана шу боисдан ҳам Асосий Қонуннинг 68-моддасида алоҳида таъкидланади: «Тарихий ёдгорликларни ва бошқа маданий бойликларни сақлаш тўғрисида ғамхўрлик қилиш — СССР гражданининг бурчи ва вазифасидир».

Тарих ва маданият ёдгорликларини сақлаш ва улардан фойдаланиш хусусида махсус Қонун қабул қилиниши республикамиз учун зарурат бўлиб қолди. Зеро «оқ олтин» ўлкаси сифатида донг таратган Ўзбекистон халқ меъморчилигининг кўплаб ноёб обидалари, замонавий монументал ва халқ амалий санъатининг ажойиб асарлари билан ҳам ҳақли равишда фахрланади. Самарқанд, Бухоро, Хива музей-шаҳарлари оламга машҳур. Республикамизнинг турли чеккаларида учровчи минглаб тепа ва қўрғонларни чинакам ер ости музейи деса бўлади. Бу археология ёдгорликлари ҳозирча фанга номаълум кўпгина сирларни ўз бағрида яшириб ётибди. Уларда халқимиз тарихига оид бой материаллар бўлса эҳтимол. Ана шу нарсаларнинг ҳаммаси келажак авлодлар учун албатта сақланиб қолиниши керак.

Тарих ва маданият ёдгорликларини сақлаш ва улардан фойдаланиш тўғрисидаги Умумиттифоқ ҳамда Ўзбекистон ССРнинг янги Қонунида тарих ва маданият ёдгорликларини сақлаш жамиятининг вазифалари аниқ белгиланган бўлиб, ёдгорликларни муҳофаза этиш давлат органларинининггина эмас, балки жамоат ташкилотларининг ҳам муҳим вазифаси эканлиги алоҳида таъкидланган. Буни маданий меросни сақлаб қолиш, ундан коммунистик қурилиш манфаатлари йўлида, янги кишини тарбиялашда активроқ фойдаланиш учун кенг кўламда олиб бориладиган оммавий ҳаракатнинг қонун йўли билан мустаҳкамланиши деб баҳолаш мумкин.

Бу ҳаракат кўламини қуйидаги фактдан ҳам билса бўлади. Барча қардош иттифоқдош республикаларда ташкил топган тарих ва маданият ёдгорликларини сақлаш жамияти сафларида 30 миллиондан ортиқ киши бор. Ўзбекистон Тарих ва маданият ёдгорликларини сақлаш жамиятининг 4 миллион аъзоси ҳам бу олижаноб ишга муносиб ҳисса қўшмоқда. Республика жамияти ёдгорликларни муҳофаза этиш, аниқлаш, ҳисобга олиш ва таъмир қилиш, улардан фойдаланиш тадбирларини амалга оширишда давлат органларига ҳар тарафлама кўмаклашмоқда. Ёдгорликларни муҳофаза этишга меҳнаткашлар ва ёшларни тобора активроқ қатнашишга жалб этмоқда. Маданий меросни авайлаш ва сақлаш зарурати хусусида безакли плакат ва мурожаатномалар чиқаради. Кинотеатрларда, маданият уйлари, клуб ҳамда истироҳат боғларида тарих ва маданият ёдгорликлари тўғрисида фильмлар намойиш этишни ташкил қилади. Жамиятнинг область ва район советлари ҳузурида ўлкашунослик халқ университетлари ишлаб турибди.

Ҳар бир тарих ва маданият ёдгорлигига меҳнаткашларни тарбиялашнинг қудратли қуроли сифатида қараш одат бўлиб қолган. Шу сабабли Ўзбекистон ССР Қонунида ҳам ёдгорликларни пропаганда қилиш жамиятимизнинг муҳим вазифаси сифатида уқтириб ўтилади. Шу мақсадда юзлаб олим ва мутахассислар, жамиятимиз фаоллари корхоналарда, колхоз ва совхозларда, ўқув юртларида мунтазам равишда лекция ва суҳбатлар ўтказиб, тарих ва маданият ёдгорликлари тўғрисидаги билимларни тарғиб қилиш билан бирга уларни муҳофаза қилиш тўғрисидаги совет қонунлари талабларини тушунтириш ишларини олиб борадилар.

Жамиятнинг ёшларни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш бўйича олиб бораётган ишлари кўлами тобора кенгаймоқда. Бу ишда маълум система қарор топди. Ҳозирги кунда ёш авлодни халқимизнинг революцион, жанговар ва меҳнат шон-шуҳрати анъаналари руҳида тарбиялашда тўпланган тажрибаларни, ёдгорликлар олдида ўтказиладиган янгича одат ва маросимларни оммалаштиришнинг самарали жараёни давом этмоқда. Ҳайкаллар олдида пионерликка қабул қилиш, ҳарбий қасамёд этиш, энг узоқ колхозларда ҳам ёдгорликлар олдида комсомол билетлари топшириш ёки ёшларни Совет Армияси хизматига кузатиш, келин-куёвларнинг мангу олов атрофидан айланиб, ёдгорлик пойига маънавий софлик белгиси сифатида гулдасталар қўйиши, ҳайкал ёки ёдгорлик олдида фахрий қоровулликда туриш ҳуқуқини қўлга киритиш, партия ветеранлари, уруш ва меҳнат ветеранлари билан ёшларнинг учрашувлари чинакам халқ ташаббуслари экани ва тобора кенг оммалашиб бораётганини ким билмайди дейсиз. Ёшларга зўр илҳом бахш этадиган бундай маросимларнинг тарбиявий аҳамиятини баҳолаш қийин. Бу анъаналарни авайлаб эъзозлаймиз.

Октябрнинг шонли кунлари, гражданлар уруши ва Улуғ Ватан урушининг суронли йиллари тарих қаърига кириб борган сари, кун ўтган сайин жиддий ҳаётий синовларни бошидан кечирмаган коммунизм ёш бунёдкорлари кўпайиб боради. Шу боисдан уларнинг ғоявий тарбияси янада масъулиятли вазифа бўлиб қолади. Ана шунда революцион, жанговар ва меҳнат шон-шуҳрати ёдгорликлари бебаҳо роль ўйнайди. Республикамизда бундай ёдгорликлар кўп. Советлар ҳокимиятининг дастлабки йилларида халқ хўжалигини тиклаш ва ривожлантириш ишлари, биринчи беш йилликлар қурилишлари, янги ерларни ўзлаштириш, дастлабки колхоз ва совхозлар, йирик ирригация ва гидротехник иншоотлар қурилиши каби воқеалар коммунистик меҳнатнинг ажойиб намуналари бўлиб, уларнинг барчаси меҳнат шон-шуҳрати ёдгорликлари ҳисобланади.

Тарих ва маданият ёдгорликлари халқимизнинг кўп асрли тарихи, унинг тинч меҳнат ва шавкатли жасоратлари, юксак маънавий интилишларининг шоҳидидир. Бу ёдгорликлар янги авлодга она-Ватан тарихига ўз даҳлдорликларини англашда ёрдам беради. Уларда пролетар интернационализми, совет ватанпарварлиги, Советлар диёридаги қардош халқлар ўртасидаги дўстлик, Улуғ Ватанимиз ва жонажон партиямизга меҳр-муҳаббат каби олижаноб фазилатларни тарбиялайди.

Ёдгорликларни авайлаб сақлаш ва атрофини ободонлаштиришнинг ўзи ҳам аслини олганда тарғибот ва ташвиқот ишининг бир кўринишидир. Ёдгорликнинг таъсирчанлиги ва самарадорлигининг муқаррар шарти ҳам шу. Тарих ва маданият ёдгорликларини сақлаш жамияти қонун талабларига мувофиқ ёдгорликларни оталиққа олиш ишларини уюштириши керак. Жамиятимизга 6,5 мингдан зиёд корхона, ташкилот, ўқув юрти, колхоз ва совхозлар коллектив аъзо бўлиб, уларнинг ҳаммаси муайян ёдгорликка бириктиб қўйилган: ёдгорликларнинг аҳволидан хабар олиб, зарурат туғилганда жорий ремонт ўтказадилар. Оталиққа олган ташкилотларнинг аксарияти ишни сидқидилдан бажармоқда.

Аммо ёдгорликларни авайлаб сақлаш ва улар атрофини ободонлаштириш масалаларига баъзан етарлича эътибор берилмаётганини эътироф этиш керак. Республика Маданият министрлиги ва Ўзбекистон ССР Госстройи ёдгорликлар атрофида муҳофаза зонаси ҳамда қурилишларни чеклаш зонасини ҳанузгача белгиламаган.

Ёдгорликлар ғоявий ишнинг таъсирчан воситаси сифатида ҳамиша очиқ. Ёдгорликлар олдида одам ўзини аллақандай кўтаринки ҳис этади. У шу ерда хаёлан Ватанимизнинг қаҳрамонона ўтмишига мурожаат этиши ва беихтиёр келажак ҳақида ўйлаши мумкин. Фарзандлар бу ерда ўз оталари ишига, уларни тарбиялаб ўстирган она-Ватан ишига садоқат ҳақида қасамёд қиладилар. Ёдгорликлар олдида қадамлар қатъийлашади, юраклар қувват олгандек бўлади. Қолаверса, ёдгорликлар олдида ҳаёт мазмуни ҳақида бошқачароқ ўй-фикр сурасан, она-Ватан сўзи ҳам янада теран мазмунга эга бўлгандек туюлади.

Тарих ва маданият ёдгорликлари умумхалқ мулки бўлиб, меҳнаткашларнинг кўпгина аждодлари ижодий даҳоси ва бунёдкорлик меҳнатини ифодалаш билан замонга, ривожланган социализмнинг мақсад ва вазифаларига хизмат қилади. Бизга ана шу бебаҳо хазинани муҳофаза қилиш ишониб топширилган. Бу шарафли иш зиммага катта масъулият юклайди, барча ижодий ва маънавий кучларимизни сафарбар этишни тақозо қилади.

Ф. НОРХЎЖАЕВ,
Ўзбекистон Тарих ва маданият ёдгорликларини сақлаш жамияти правлениеси президиуми раисининг биринчи ўринбосари.

ДЎСТЛИК ЁРДАМ БЕРМОҚДА

● НОВГОРОД

Областнинг мелиорация картасида яна бир марказ — «Андижон-1» механизациялашган кўчма колоннасининг қўрғони пайдо бўлди. Бу ерга келган 120 та мелиоратор ноқоратупроқ ерлардаги катта қишлоқ объектларидан бири «Ташкентский» сутчилик-сабзавотчилик совхозини қуради. Янги коллектив шу йилиёқ икки ярим миллион сўмдан ошиқ маблағни ўзлаштиради.

Ўзбекистонлик дастлабки мутахассислар Новгород областининг меҳнаткашларига ёрдам берганини келганига атиги уч йил бўлди. Ҳозир бўлса ўнта механизациялашган колонна ташкил этилди. Улар колхоз ва совхозларда қарийб 10 минг гектар ернинг захини қочирдилар ва суғордилар, катта-катта майдонларда техникавий ишлар ўтказдилар, мелиораторларнинг посёлкаларини қурдилар. Беш йиллик охиригача ўзбекистонлик мутахассислар ўн минглаб гектар деҳқончилик ерларини янгилаб, «Ташкентский» ва «Дружба» совхозларини бунёд этишади. Шу программани амалга ошириш учун яна тўққизта механизациялашган колонна барпо этиш мўлжалланмоқда.

(ТАСС мухбири).

Суратда: Қўқон пайлоқ тўқув-ип йигирув комбинатининг мастер ёрдамчиси Шомил Девятов. У ўзига топширилган вазифани сидқидилдан бажариб, социалистик мусобақада ғолиблик қилмоқда. Бугун эрта ўнинчи беш йиллик шахсий планини адо этади.

А. Кудряшов фотоси.

Янги қаҳрамонларимиз

ЕР БИЛИМДОНИ

Мана, рўпарамизда баланд бўйли, кўзлари одамга бир оз ўйчанроқ боқадиган, табиатан камгап кўринадиган одам ўтирибди. Ортиқбой ака Боййигитов шу киши бўлади. Фарғона областининг юқори ҳосилли бригада бошлиқларидан бири, кўпцентнерчилар ҳаракатида биринчи бўлиб майдонга тушган, деҳқоннинг лафзи битталигини амалда кўрсатиб келаётган моҳир пахтакор шу киши бўлади.

Ортиқбой акани ҳамқишлоқлари «Қайрағоч» бўлимининг билимдони деб аташади. Асли ҳам шундай. Худди шу жойларда неча ўн йиллардан бери тер тўккан, деярли ҳар бир картада кетмон чопган, қўш ҳайдаган деҳқон бу ерларнинг табиатини, тилини, қайси картанинг «феъли» қанақалигини албатта, озми-кўпми билади. Бунисн ўз йўлига, аммо сўнгги йигирма олти йилдан буён мутгасил бригада бошлиги бўлиб ишлаб келиш Ортиқбой акага бу ерларнинг тилини обдон ўрганиш имконини берди. Шунинг учун бўлса керак, у бошлиқ бўлган бригадада, мана бир неча йилдирки, пахтадан районда энг юқори ҳосил кўтариб келинмоқда. Қаҳрамонона меҳнат уста пахтакорга обрў ва шуҳрат келтирмоқда. Пахтачиликда энг юқори кўрсаткичларга эришган Ортиқбой Боййигитовнинг кўксини бирин-кетин энг юксак мукофот — Ленин ордени билан Октябрь Революцияси орденлари безади.

Ҳар бир йилнинг ўз қийинчиликлари, ўз қувончлари бўлади. Ўтган юбилей йили ўртоқ О. Боййигитов учун ҳам мураккаб, ҳам қувончли йил бўлди. Мураккаблиги шунда эдики, экин-тикин даврида ҳам, вегетация пайтларида ҳам табиат кўп инжиқлик қилди: ёғин-сочин кўп бўлиб, ғўза ниш уриб чиқаётган ерлар қатқалоқ бўлиб кетди, кейинча катта-катта майдонлардаги ғўзаларни дўл урди, ҳашарот босди. Аммо бригада бошлиғи Ортиқбой ака Боййигитов бунақа қийинчиликларни энди кўраётгани йўқ эди. Пахтачиликдаги кўп йиллик тажрибалари, тадбиркорлиги, ўз қўли остидаги ишчиларга самимияти қўл келди. Бугун ёз бўйи уни пахтазорда — яганачилар, сувчилар, механизаторлар орасида кўриш мумкин эди. Кези келганда бўйнига аппарат илиб, ҳашаротга қарши дори сепди. Аввалбаҳорданоқ барча майдонлардаги ғўзани машинабоп қилиб ўстиришдек муҳим ишнинг тепасида турди. «Ер хазина бўлса, сув гавҳар». Бу сўзларни у тез-тез такрорлайди. Шунинг учун ҳам Комилжон Ўринбоев, Мамақодир Исоқов, Комилжон Хожиев, Муҳаммаджон Боййигитов каби бригада сувчилари билан куну тун бирга бўлди.

Меҳнат — катта қувонч келтирди. Мана, бригада фаолиятига доир йил якунлари: 80 гектар ернинг ҳар гектаридан пландаги 34 ўрнига 42,7 центнердан хирмон кўтарилди. Бу улкан хирмонга бригаданинг 343 тонналик пахтаси қўшилди демакдир. Ҳосилнинг 74 проценти машиналар билан териб олинди. Қодирали Маллаев, Солижон Ҳамралиев, Холматжон Йўлдошев, Юсуфжон Мелиев каби механик-ҳайдовчилар ўз баракали меҳнатлари билан бригаданинг маррага қисқа муддатларда етиб келишига муносиб ҳисса қўшдилар.

Ана шу самарали, тинимсиз меҳнат биргина Ортиқбой Боййигитовгагина эмас, балки бутун Риштон районига ҳам қувонч келтирди. Навоий номли совхоз бригадири Ортиқбой Боййигитов Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган юксак унвонга сазовор бўлди.

— Қаҳрамон бригадиримиз ва у раҳбарлик қилаётган уюшқоқ коллективнинг бу йилги режалари янада улкан, — дейди совхоз директори Ўктам Собиров. — Бригада бу йил ҳам 80 гектар майдонда пахта етиштиради. Зарбдор йилда ҳар қачонгидан ҳам юксак — 50 центнерлик маррани эгаллаш уларнинг қатъий аҳди.

О. ҲАКИМОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ПЛАНЕТАМИЗДА

БЕЛГРАДДАГИ УЧРАШУВДА

БЕЛГРАД

АҚШ ва унинг НАТОдаги иттифоқчилари намояндалари Европада хавфсизлик ҳамда ҳамкорликка бағишланган кенгашда қатнашган давлатлар вакиллари Белград учрашувининг ижобий якунловчи ҳужжатини тайёрлашга ҳануз тўсқинлик қилмоқдалар. Маълумки, Белград анжуманида Умумевропа кенгаши Якунловчи акти қоидаларини амалга ошириш ҳақида, Европа қитъасида ўзаро муносабатларни яхшилаш, хавфсизлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлаш ҳақида, келгусида кескинликни юмшатиш жараёнини кучайтириш тўғрисида ҳар томонлама фойдали фикрлашиб олинган эди. Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларнинг вакиллари қуролланиш пойгасини тўхтатиш, иқтисодий, илмий-техникавий, маданий соҳаларда ва бошқа соҳаларда ҳамкорликни янада ривожлантириш мақсадида конкрет таклифлар киритдилар.

Социализм мамлакатларининг делегациялари учрашувни ижобий якунловчи ҳужжат қабул қилиш билан тамомлаш учун кўп куч-ғайратларини сарф қилдилар ва сарф қилмоқдалар. Совет делегацияси шундай ҳужжатнинг батафсил баён этилган лойиҳасини тақдим этди. Учрашувнинг ҳамма қатнашчилари бамаслаҳат келишиб олган қоидалар бу лойиҳага киритилди. Совет лойиҳаси бундай ҳужжатни ишлаб чиқиш учун яхши асос бўла олишига қарамай, Ғарб мамлакатларининг делегациялари уни рад этдилар.

Социалистик мамлакатларнинг вакиллари ўтган жума куни ғайри расмий маслаҳатлашиб олиш давомида бетараф ва блокларга қўшилмаган мамлакатларнинг делегациялари тайёрлаган ҳамда ўзаро мақбул бўлган Якунловчи ҳужжат лойиҳасини маъқуллаганликларини билдирдилар. Аммо АҚШ вакиллари ва унинг НАТОдаги маслакдошлари бу лойиҳага ҳам қарши чиқдилар.

Социалистик ва бетараф мамлакатларнинг вакиллари Белграддаги учрашувнинг ижобий тарзда тамомланиши учун актив ҳаракат қилмоқдалар.

(ТАСС).

ҲИНДИСТОННИНГ ДАВЛАТ БЮДЖЕТИ

ДЕҲЛИ, 1 март. **(ТАСС мухбири).** Ҳиндистон парламенти 1978—79 молия йилининг давлат бюджети лойиҳасини муҳокама қилишга киришди. Лойиҳада даромадларнинг 173,67 миллиард рупия, харажатларнинг эса 184,17 миллиард рупиядан иборат бўлиши кўзда тутилган.

Молия министрининг айтишича, давлат бюджетининг лойиҳаси Ҳиндистон ҳукуматининг қишлоқ хўжалигини биринчи навбатда ривожлантиришни назарда тутган янги иқтисодий сиёсатининг асосий йўналишларини акс эттиради. Шу мақсадлар учун ажратиладиган маблағ 4,9 миллиард рупия, яъни қарийб 40 процент кўпаяди ва келгуси молия йилида 17,54 миллиард рупиядан иборат бўлади. Экономиканинг бошқа тармоқларини ривожлантириш учун сарфланадиган маблағ тахминан 13 процент ошади. Мамлакатнинг қишлоқ районларида аҳолини иш билан банд этиш проблемасини ҳал этишга катта эътибор берилади. Шу муносабат билан ирригация, чорвачиликни ривожлантиришга, йўлларни, сув билан таъминлаш системасини, майда ва ҳунармандчилик саноатини кенгайтиришга сарфланадиган капитал маблағ анча кўпайтирилади.

Энергетикани, нефть химияси ва металлургия саноатини, фан ва техника, соғлиқни сақлашни ривожлантиришга, шунингдек аҳолининг иқтисодий жиҳатдан қолоқ табақаларининг турмуш даражасини ошириш программасини бажаришга кўпроқ маблағ ажратиш планлаштирилди.

ЎЗ ВАЗИФАСИНИ БАЖАРИШГА КИРИШДИ

● НИКОЗИЯ, 1 март. (ТАСС). Бу ерда С. Киприанунинг Кипр Республикаси президенти лавозимига ўтиш маросими бўлди. У архиепископ Макариос ўтган йил август ойида вафот этганидан кейин Кипр президенти вазифасини бажара бошлади ва шу йилнинг январь ойида янги муддатга президент деб эълон қилинди.

С. Киприану шу муносабат билан кеча ўтказилган тантанали маросимда сўзлаган нутқида асосини марҳум президент Макариос қуриб берган сиёсатни изчил давом эттираман, деди. У блокларга қўшилмаслик сиёсати Кипр учун энг тўғри ташқи сиёсий йўл эканлигига ишонганлигини билдирди. Бу сиёсат БМТнинг принципларига ва Европада хавфсизлик ҳамда ҳамкорликка бағишланган кенгашнинг Якунловчи акти қоидаларига асосланади. Президент давлатга қарши ҳар қандай яширин фаолият ва қўпорувчилик ишларини тўхтатиш зарур эканлигини уқтириб ўтди.

С. Киприану ўз нутқида Кипр проблемасига катта эътибор берди ва бу проблема оролдаги грек ва турк жамоалари ўртасидаги зиддиятлар билан чекланиб қолмай, халқаро проблема эканлигини таъкидлади. Биз ўз курашимизда, деб сўзини давом эттирди президент, кўп мамлакатларнинг мададига таянамиз. Шу муносабат билан биз, деди у, Совет Иттифоқининг БМТ доирасида Кипр масаласи юзасидан халқаро ваколатли конференция чақириш тўғрисидаги таклифини маъқуллаdик ва қўллаб-қувватламоқдамиз. Бу масала ана шу халқаро ташкилот доирасида ва унинг резолюциялари асосидагина ҳал этилиши мумкин. Президент Кипрни қўллаб-қувватлаб, унга ёрдам бераётганликлари учун Совет Иттифоқига ҳамда бошқа социалистик мамлакатларга ташаккур изҳор қилди ва бу йўлда қилинаётган ҳаракат давом эттирилади, деб умид билдирди.

Космосда ҳамкорлик қилиш учун

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС мухбири). БМТ космик фазодан тинчлик мақсадларида фойдаланиш комитетининг илмий-техникавий кичик комитети сессиясида космик фазони бутун инсоният фаровонлиги йўлида ўрганиш ва ўзлаштиришдаги халқаро ҳамкорлик самарали бўлаётганлиги яна бир карра тасдиқланди.

Сессия чоғида, жумладан, турли мамлакатлар ўртасида космонавтиканинг илмий ва татбиқий соҳаларида, шу жумладан ер атрофи фазоси, ой ва планеталарни биргалашиб тадқиқ этишда, космик биология ва медицина, космик метеорология ва Ер планетасининг табиий ресурсларини ўрганиш соҳасида ҳамкорликни янада ривожлантириш зарурлиги таъкидланди.

Совет космонавтикасининг янги муваффақияти — автомат транспорт кемасининг ёрдами билан киши бошқарадиган «Салют-6» — «Союз-27» орбитал илмий тадқиқот комплексига турли юкларни, шу жумладан ёқилғини элтиш борасида ўтказилган эксперимент сессия иштирокчиларида зўр таассурот қолдирди. Бу эксперимент «ноёб эксперимент» ҳисобланади, деди Ҳиндистон вакили, орбитал космик станциялар, транспорт космик кемалари — космонавтиканинг келажагидир, — деди у. Космосни тинчлик мақсадларида тадқиқ этиш бутун инсониятга, шубҳасиз фойда келтиради.

ГДР, Польша, Чехословакия, Австралия, АҚШ, Франция, Колумбия ва бошқа мамлакатларнинг вакиллари ҳам совет фани ва техникасининг янги катта ютуғига юксак баҳо бердилар.

Америка делегацияси аэронавтика ва космик фазони тадқиқ этиш миллий бошқармаси (НАСА) билан СССР Фанлар академияси ўртасида Совет Иттифоқининг «Салют» типидаги орбитал комплекси билан Американинг «Шатл» типидаги бориб қайтадиган космик кемасининг биргалашиб экспериментал учишлар ўтказиши имкониятини кўзда тутувчи аҳдлашувига ижобий баҳо берди.

Совет делегациясининг раҳбари академик Е. К. Федоров айтдики, совет космонавтикасининг кейинги вақтлардаги муваффақиятлари ва даставвал «Прогресс-1» транспорт кемасидан фойдаланиб ўтказилган космик эксперимент фан ва техника тараққиёти ҳамда бутун инсониятнинг манфаатлари йўлида космик фазода ғоят кенг кўламдаги вазифаларни бажаришга имкон беради.

В. МАТЯШ.

АҚШ давлат департаментининг доклади

ВАШИНГТОН, 1 март. (ТАСС). Давлат департаменти стратегик ҳужум қуролларини чеклаш соҳасидаги баъзи тадбирлар тўғрисида СССР билан АҚШ ўртасида тузилган муваққат битим ва ракетага қарши мудофаа системасини чеклаш тўғрисида СССР билан АҚШ ўртасида тузилган шартнома қоидаларига қандай риоя қилинаётганлиги хусусидаги докладни эълон қилди.

Бу ҳужжат сенатнинг ташқи ишлар комиссияси раиси Ж. Спаркмэнуга юборилди.

Докладда Совет — Америка битимларининг қандай бажарилаётганлиги анализ қилинган ва АҚШ билан Совет Иттифоқи ракетага қарши мудофаа системасини чеклаш тўғрисидаги шартномага мувофиқ тузилган доимий маслаҳат комиссияси доирасида илгари сурилган проблемалар санаб ўтилган. Докладда томонлар ҳамма вақт ҳамжиҳатликка ва иноқликка эришганликлари уқтириб ўтилади.

Доклад авторлари Совет Иттифоқи гўё АҚШ билан имзолаган муваққат битим ва шартномани бузяпти, деб Америка газеталарида вақт-вақти билан пайдо бўлган уйдирмаларни ҳақиқатда рад этди.

НАМИБИЯ МУСТАҚИЛ БЎЛИШИ КЕРАК

НЬЮ-ЙОРК, 2 март. (ТАСС). БМТнинг Намибия масаласи билан шуғулланувчи кенгаши 24 апрелдан 3 майгача БМТнинг Нью-Йоркдаги штаб-квартирасида БМТ Бош Ассамблеясининг Намибияга бағишланган махсус сессиясини ўтказишни тавсия қилди. Бу тавсияни БМТ Бош секретари К. Вальдхайм қўллаб-қувватлади.

Махсус сессия БМТ Бош Ассамблеясининг якдиллик билан чиқарган қарорига мувофиқ ўтказилади, чунки Претория маъмурлари БМТ резолюцияларини бажаришдан бош тортмоқдалар. Мазкур резолюциялар Жанубий Африка Республикасига Намибиядан ўз қўшинлари ва мустамлакачи маъмуриятини олиб чиқиб кетиш, БМТ назорати остида эркин ва демократик сайлов ўтказиш ҳамда БМТ воситачилигида Намибияни бошқаришни унинг халқига топшириш вазифасини юклаган эди. Жанубий-Ғарбий Африка халқ ташкилоти Намибия халқининг мустақиллик йўлида олиб бораётган курашига бошчилик қилмоқда.

БМТ доираларида таъкидлаб ўтилганидек, Намибияни озод этиш — мустамлакачилик асорати системасининг барча қолдиқларини, ирқчилик ва апартеиднинг ҳамма ўчоқларини тугатиш йўлидаги энг муҳим халқаро вазифаларнинг таркибий қисмидир.

ЭФИОПИЯНИНГ ПОЗИЦИЯСИ

АДДИС-АБЕБА, 1 март (ТАСС). Эфиопия ҳукумати Африка бирлиги ташкилотининг принципларига содиқ эканлигини яна тасдиқлади ва Сомали—Эфиопия можаросини бартараф қилишда бу ташкилот комитетининг воситачилигига қарши эътироз билдирмади. Аммо Сомали қўшинлари Эфиопия территориясидан тамомила олиб чиқиб кетилгандан кейингина Эфиопия билан Сомали ўртасида музокаралар бошланиши мумкин. Бизнинг еримизга бостириб кирган Сомали қўшинлари Эфиопиядан тамомила чиқиб кетмагунча музокаралар бошлаш тўғрисида сўз ҳам бўлиши мумкин эмас. Эфиопия муваққат ҳарбий маъмурий кенгаши доимий комитетининг аъзоси, шу кенгашнинг ташқи алоқалар бўлими бошлиғи Берхану Байе шундай баёнотни эълон қилди. У Эфиопия делегациясига бош бўлиб Лагосга жўнаб кетди ва бу ерда Эфиопия муваққат ҳарбий маъмурий кенгашининг раиси Менгисту Хайле Мариамнинг махсус мактубини Нигерия Федерал ҳарбий ҳукумати бошлиғига топширади.

ШОНЛИ САНА

ҚОБУЛ, 1 март. (ТАСС). Совет Иттифоқи билан Афғонистон ўртасида дўстлик тўғрисидаги шартнома имзоланган куннинг 57 йиллиги муносабати билан Нангарҳар вилоятининг маркази — Жалолобод шаҳрида тантанали кеча ўтказилди.

Бу кечада вилоят раҳбарлари, Афғонистон — Совет дўстлиги жамиятининг активлари, давлатга қарашли механизациялаштирилган фермалар қурилишида ишлаётган афғон ва совет мутахассислари қатнашдилар.

Совет Иттифоқининг ёрдами билан қурилган Жалолобод ирригация комплексининг раҳбарлари кечада сўзга чиқишиб, Совет — Афғонистон ҳамкорлиги дўстона ва ўзаро манфаатли ҳамкорлик эканлигини таъкидладилар.

Афғонистоннинг «Жумҳурият» газетаси дўстлик тўғрисидаги шартноманинг 57 йиллигига бағишланган мақоласида қуйидагиларни ёзади: Совет Иттифоқи билан Афғонистон ўртасидаги дўстлик ва яхши қўшничилик муносабатлари доим тенглик, миллий суверенитетни ҳурмат қилиш ва бир-бирининг ички ишларига аралашмаслик асосида ривожланмоқда. Ҳар икки мамлакат ўртасидаги самимий дўстона ва самарали ҳамкорлик муносабатлари турли ижтимоий-сиёсий тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши учун ибрат бўла олади.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● БУХАРЕСТ. Румыния «Таром» авиакомпаниясининг халқаро ҳаво йўллари узунлиги ҳозир 100 минг километрдан ошиб кетди. Ҳозир ана шу авиакомпания самолётларини жаҳондаги турли мамлакатларнинг 185 аэропортида кўриш мумкин.

Совет Иттифоқининг ИЛ-62, ТУ-154, ИЛ-18 ва АН-24 самолётлари Румыния авиаторларига ғоят манзур бўлмоқда. Республика саноати айни маҳалда бир қанча граждан самолётлари ва вертолётларини ўз мамлакатида ишлаб чиқаришни ўзлаштирмоқда.

● БРЮССЕЛЬ. Бельгияда меҳнаткашларнинг ўз ҳуқуқларини ҳимоя қилиш йўлидаги кураши кенгайиб бормоқда. Госли шаҳридаги «Дошо» механика заводининг ишчи ва хизматчилари иш билан таъминланиш ва меҳнат ҳуқуқи учун кураш шиори остида намойиш ўтказдилар. Улар Шарлеруа шаҳрининг савдо суди қарорига қарши норозилик билдирдилар. Бу суд «Дошо» заводини инқирозга учраган корхона деб эълон қилди. Намойишчилар «ишсизлик тугатилсин», «иш билан банд бўлишнинг гарантияланишини талаб қиламиз» деган сўзлар ёзилган транспарантларни кўтариб шаҳар кўчаларидан ўтдилар.

● ДАКАР. Сенегал давлатининг бошлиғи Л. С. Сенгор беш йиллик муддатга яна республика президенти лавозимига сайланди. Унинг номзодини Сенегал ҳукмрон социалистик партияси кўрсатган эди.

Бу ерда 26 февраль куни бўлиб ўтган президент сайловининг узил-кесил натижалари эълон қилинди. Ана шу сайлов натижаларига мувофиқ Л. С. Сенгор сайловчиларнинг 82 процент овозини олди.

● ПХЕНЬЯН. Жанубий Кореянинг чет мамлакатлардан қарзи ўтган йил охирида 8 миллиард 861 миллион долларга етди. Бу эса 1976 йилдагига нисбатан қарийб бир ярим миллиард кўп. Иқтисодий планлаштириш бошқармаси Сеулда ана шуни маълум қилди.

Чет эл капиталининг кенг кўламда жалб этилиши, асосан Япония ва Америка берган қарзлар ва субсидияларга кўп миқдорда ҳақ тўлаш оддий меҳнатчиларнинг гарданига оғир юк бўлиб тушмоқда.

(ТАСС).

ХАЛҚАРО ТУРНИР VIII ФУТБОЛ ТОШКЕНТ-78

Суратларда: Чапда Польша терма командаси аъзолари, ўнгда эса эронлик футболчилар. Ҳар иккала команда ҳам халқаро турнирда юқори ўринларни эгаллаш учун астойдил ҳаракат қилаётган коллективлардан.

А. Тўраев фотолари.

ЎРИНЛАР АНИҚЛАНМОҚДА

Тошкентда ўтказилаётган халқаро турнир мусобақалари тобора қизғин тус олмоқда. Учинчи тур учрашувларидан кейин ҳар иккала группага кирувчи командалар мавқеида бир оз ўзгаришлар юз берди. Чунончи, СССР-1 командаси навбатдаги ўйинни Венгрия футболчилари билан ўтказиб, йирик (6:0) ҳисобда муваффақият қозонди ва мавқеини янада мустаҳкамлади. Венгрия футболчилари сингари омадлари юришмаётган болгариялик ўсмирлар яна имкониятни бой беришди. Болгар футболчилари бу сафар Эрон ўсмирлари билан учрашувда дарвозаларидан жавобсиз 3 та тўп ўтказиб юборишди. Польша ҳамда СССР-2 командалари учрашувида биринчи дуранг ҳисоби қайд қилинди. Бу учрашувда ҳисоб очилмай қолди.

Ўзбекистон терма командаси бу сафар ўтган йилги турнир ғолиби — чехословакиялик футболчилар билан майдонга тушди. Чехословак футболчилари бу йилги турнирда негадир яхши ўйин кўрсатишолмаяпти. Меҳмонлар дастлабки учрашувни Польша командаси билан ўтказиб қимматли очкони бой беришганди. Улар республикамиз вакиллари билан ўйинда ҳам ҳужумкорлик кўрсатишолмади. Учрашувда ташаббусни қўлга олган республикамиз вакиллари ЧССР командаси дарвозасига ягона тўп йўллаб, муҳим ғалабани қўлга киритишди. Бу тўпни учрашувнинг иккинчи ярмида Ф. Мусаев дарвозага йўллади. Шундай қилиб, ҳозирча Ўзбекистон терма командаси иккинчи группа ғолиби бўлиб турибди.

Бугун футболчилар дам оладилар. Кеча ўтказилган тўртинчи тур мусобақаларида Венгрия — Болгария, Украина — СССР-1, СССР-2 — ЧССР, ГДР—Польша командалари ўзаро куч синашдилар. Учинчи тур баҳсларидан кейин ўйинлар жадвали қуйидагича кўриниш олди:

БИРИНЧИ ГРУППА

	У	Т	О
СССР-1	3	15—0	6
Эрон	3	4—4	4
Украина	2	1—1	2
Венгрия	2	0—7	0
Болгария	2	0—8	0

ИККИНЧИ ГРУППА

	У	Т	О
Ўзбекистон	3	2—1	4
СССР-2	2	3—1	3
Польша	3	2—1	3
ГДР	2	2—3	2
ЧССР	2	0—3	0

БЕЛЛАШУВЛАР, ТЎПЛАР, ОЧКОЛАР

● БАСКЕТБОЛ. Тошкентдаги «Ёшлик» спорт аренасида биринчи лига аёллар командалари мамлакат чемпионатининг ҳал қилувчи учрашувлари ўтказилмоқда. Фахрли ўринлар учун олти команда орасида куч синашаётган Ўзбекистон жисмоний тарбия институти баскетболчилари киевлик динамочилар билан учрашувда биринчи ютуққа (80:71) эришдилар.

● ХОККЕЙ. Тошкентнинг «Бинокор» командаси ўз майдонига Урицкий номли спорт клуби билан такрорий ўйинда куч (6:3) синашди. Шундай қилиб бинокорчилар ҳисобидаги жами очколар 55 тага етди.

● БОКС. Грузия пойтахтида СССР чемпионати мусобақалари давом этмоқда. Чемпионлик учун курашаётган республикамиз вакилларидан Ф. Пак, Д. Грубов, В. Шинлар чорак финалда куч синашиш имкониятига эга бўлдилар.

● ШАХМАТ. Жаҳон чемпионлигига даъвогарлар 13 партияда ўзаро битимга рози бўлишди. М. Чибурданидзе ва А. Кушнир ўртасидаги умумий ҳисоб — 7:6. Югославиянинг Бугойно шаҳрида ўтказилаётган халқаро турнирда иштирок этаётган жаҳон чемпиони А. Карпов 2,5 очко билан пешқадамлик қилиб турибди.

● ФУТБОЛ. СССР кубоги учун «Шинник» (Ярославль) ва «Кубань» (Краснодар) командалари такрорий ўйинда куч синашдилар. 1:0 ҳисобида муваффақият қозонган «Шинник» футболчилари энди Бокунинг «Нефтчи» коллективи билан учрашадиган бўлди.

ЯНГИ АВТОСТАНЦИЯ

Фарғона районининг маркази — Водилда янги автостанция қурилиб, фойдаланишга топширилди. Бу ерда пассажирлар ва автостанция ишчи-хизматчилари учун ҳамма қулайликлар яратилган. Район ремонт-қурилиш бошқармаси бинокорлари томонидан тикланган бу автостанциядан ўн учта маршрут бўйича автобус қатнамоқда.

Қ. ШОДМОНОВ,
Фарғона шаҳри.

ҲАР ТЎҒРИДА

ПАРОМ АҒДАРИЛИБ КЕТДИ

Даккадан 320 километр жануброқда жойлашган Бангладешнинг Барисал шаҳри яқинидаги Бенгаль қўлтиғида етти юздан ортиқ йўловчини олиб келаётган паром ағдарилиб, икки юзга яқин киши эса сувга чўкиб кетди. Ҳокимият паромнинг чўкиш сабабларини ўрганмоқда.

ЙЎЛБАРСЛАР МУҲОФАЗА ОСТИДА

Ҳиндистонда ўтказилган йўлбарс рўйхати маълумотларига қараганда мамлакатда 2 мингдан сал ортиқроқ йиртқич борлиги маълум бўлди. Ҳиндистон ҳукумати шу муносабат билан йўлбарсларни сақлаб қолиш мақсадида 8 та миллий парк ва қўриқхоналарни мумкин қадар кенгайтиришга қарор қилди. Бу парк ва қўриқхоналарда йўлбарсларнинг кўпчилик қисми ҳаёт кечирмоқда.

БУРГУТЛАРНИНГ ЙЎҚОЛИШ САБАБЛАРИ

Расмий статистика хабарига қараганда, Американинг ёввойи бургутлари батамом қирилиб битиш арафасида турибди. Қанотларининг узунлиги салкам икки метрга борадиган гала-гала шундай бургутлар мамлакатнинг катта-катта майдонларида яшарди. Ҳозир эса АҚШнинг барча штатларида уларнинг сони етти юз жуфтдан ошмайди. Аляска бундан истисно. Бу ерда ёввойи бургутлардан 14 мингга яқини яшамоқда.

Бургутларнинг йўқолиш сабабларидан бири ҳозирги ғарб маданияти учун оддий бир ҳолдир. Деҳқончилик ерларининг кенгайиши ва шаҳарларнинг кўпайиши оқибатида бургутларнинг яшайдиган территориялари кескин қисқариб кетаётир. Айниқса қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши ишлатилаётган заҳарли моддалар ҳам қушларга қаттиқ таъсир этаётир.

ГАЗЕТХОНЛАР ИЛТИМОСИГА КЎРА

ҲАЁТ МАНЗИЛЛАРИ

Илмий очерк

Биз қатъий ишонамиз, ниҳоят шундай вақт келадики, у пайтда кишилар юз ёшдан аввал дунёдан кўз юмишни ўзларига уят, деб биладилар.

Академик И. ТАРХАНОВ.

Кексайиш ва узоқ умр кўриш инсониятни кўпроқ қизиқтираётган энг муҳим муаммолардан биридир. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, академик В. Энгельгардт айтганидек: «Оламда хилма-хил муаммолар бор. Аммо кўпчиликни қизиқтириши жиҳатидан кексайиш проблемасига тенг келадиган масала бўлмаса керак. Шунинг учун ҳар бир киши ўз ҳаётининг сўнишига қанча вақт қолганлигини билишга қизиқиши табиийдир».

Узоқ умр кўриш масаласи барча давр кишиларини ҳаяжонга солиб, жиддий тўлқинлантириб келганлигини тарих саҳифаларидан ҳам кўрса бўлади. Жумладан, бу ҳақда қадимий Миср ва Хитой иероглифлари, Ҳиндистон ва Грециянинг кўҳна ёдгорликлари ҳикоя қилади. Элладада кишиларга қон қуйиш орқали гўзал ёшлигини қайтариб берувчи сеҳргар Медей тўғрисида афсона пайдо бўлганлиги ҳам бежиз эмас.

1889 йил июнь кунларининг бирида бутун дунёга дув-дув гап тарқалди: таниқли француз олими Шарль Броун-Секар инсонни «ёшартириш» усулини топди. Кўп сонли газетхонлар иш қобилияти ва уйқусини йўқотган 72 ёшли олим Броун-Секар қуённинг пушт безидан дори тайёрлаб, ўзини-ўзи эмлаганидан ва у бирдан ёшариб кетганидан хабардор бўлдилар. У ўзида кўплаб куч-ғайрат, тетиклик сезди. «Бироқ иш жуда қалтис чиқиб қолди, — деб ёзган эди И. П. Павлов. — Ёшариб ва ўзини яхши ҳис этаётган Броун-Секар бир неча ой мобайнида ўзини жуда тетик тутди, сўнг яна қариб, мункиллаб қолиб, тез орада оламдан кўз юмди».

Шундан кейин ҳам тез қаришнинг олдини олиш ва навқирон ёшликни анча вақтгача сақлаб қолиш учун кураш кескинлашса-кескинлашдики, сира сусаймади.

Илмий кузатувлардан шу нарса маълумки, умуман узоқ умр кўрувчилар ё меҳнат қилганлар ёки ижод билан шуғулланганлар. Масалан, Сухумида юз ёшга кирган кексалар ҳамон фаолият кўрсатмоқда.

Яхшиси, кексалар гапига қулоқ солайликчи, узоқ умр кўришларининг «сири» нимада экан?! 108 ёшли француз Эрнестина Копэн қарийб бутун умри давомида маълум бир вақтда туриб, овқатланганини қайд этса, 107 ёшли Жан Пэе эса «Мен ҳеч қачон ва ҳеч нарсадан ғазабланмайман, ҳеч кимга ҳасадгўйлик қилмайман ҳам», — дейди. 168 ёшли Шерали Муслимов эса «Меҳнат қилсам, куч-қувватим бўлса эди!» — деб орзу қилиганни айтган эди.

Биз кундан-кунга кексайиб бораверамиз. Шунинг учун 25 ёшдан бошлаб ҳар куни қариш жараёнини «тўхтатиш»га ҳаракат қилишимиз зарур. Ёшлигида уч-тўрт пудлик қопларни даст елкасига кўтара олган табаррук кексаларимиз: «Қани энди навқиронликдаги куч-қувватим бўлса эди!» — деб орзу қилишади. Хўш, одам нега қарийди? Бунга қандай омиллар сабаб бўлади?

Кейинги пайтда олиб борилган изланишлар шуни кўрсатдики, одамлар ва ҳайвонлар тўқималари ва органларида қариш чоғида бирмунча миқдорда витаминлар, кўплаб амино кислоталар ва минерал моддалар камайиб кетади. Бу нарса сурункали тусга киргандан кейин моддалар алмашинуви ва ички органлар фаолияти бузилади. Бора-бора оқсиллар, ферментлар, гормонлар, нуклеинлар ва ёғли кислоталарнинг синтезига салбий таъсир кўрсатади. Натижада организмнинг ҳимоя кучи бўшашади, унинг мослашиш имкониятлари активлиги, меҳнат қобилияти пасаяди. Атеросклероз, гипертония, диабет каби хасталиклар пайдо бўлади.

Ҳа, алифдек тик қомат камондек эгилишини, қушдек енгил, шердек бақувватликдан оҳиста қадам ташлашга ўтишни, оқибат-натижада дармонсизлик ва уйқусизликка чалинишни ким ҳам истайди?! Ажойиб рус олими И. И. Мечников кексайишга сабаб одамнинг йўғон ичагида ҳаёт фаолияти давомида чиритадиган микроблар пайдо бўлиб, организмнинг ичак заҳарлари (индол, фенол ва бошқалар) билан заҳарланишидир, деб ҳисоблайди. Шу муносабат билан олим сут маҳсулотларини кўпроқ истеъмол қилишни тавсия этган. Чунки бу маҳсулотлар йўғон ичакдаги микробларни ташқарига чиқариб ташлашда катта роль ўйнар экан. Академик Н. Ф. Гамалей эса, шамоллаш, грипп, юқори нафас олиш йўли катари инсон умрини қисқартиради, деб таъкидлайди.

Демак, шундай экан, узоқ умр кўриш учун нима қилиш керак? Лондонлик врач Вебер таъбири билан айтганда, барча органларни тўла куч-ғайратда сақлаш лозим. Унинг фикрича, касалликка мойилликни аниқлаб, уларга қарши кураш олиб бориш, озиқ-овқат истеъмол қилиш ва суюқлик ичишнинг меёрига амал қилиш, ҳар куни жисмоний машқ қилиш ва ванна қабул қилиш, меҳнатни тўғри ташкил этиш, киши ўзини босиқлик ва хотиржамликка ўргатиш, асабни сақлаш, спиртли ичимлик ва бошқа иллатлардан узоқроқда юриш лозим. Шубҳасиз, бу мулоҳазалар барчага маълумдай туюлса-да, буларда «жон» бор.

— Қандай қилса, юз йил яшаса бўлади? — деган саволга профессор Н. Маньковский шундай деб жавоб берган эди: «Айтайлик, сиз қирқ ёшгача папирос чекдингиз. Айни пайти уни ташланг. Эрталаб ёғлик овқат еган бўлсангиз, иродани қўлга олиб, яхшиси, унинг ярми билан кифояланинг. Ҳаётга қувноқ кўз билан қаранг. Баҳор ёмғиридан, ўқимишли китобдан завқланинг. Кўпроқ ҳаракат қилинг. Ҳаракат куч-ғайрат уйғотади». Дарҳақиқат, чумолидек заҳматкаш, бетиним ҳаракатдаги одамнинг тўрт мучали ҳамиша соппа-соғ.

Саксон ёшдан ошган румин физиологи К. Пархон қарилик даволаш мумкин бўлган касалликдир, деган эди. У кексаликни даволаш учун бир қанча витаминларни синаб кўрган. Сўнг икки процентли новокаин эритмасини мускул ичига юбориш устида илмий-тадқиқот олиб боради. Ўн икки марта дори юборилгандан кейин танаффус қилиниб, сўнг муолижа яна давом эттирилар эди. Бу тажриба шуни кўрсатадики, новокаин атеросклерознинг тескарига қараб ривожланишини келтириб чиқарар, йўқ бўлиб кетган баъзи бир суяк-пай рефлексларини тиклар, ички секреция безларининг фаолиятига самарали таъсир кўрсатиб, сочнинг оқариши ва тўкилишига чек қўяр, олий асаб фаолиятини яхшилар, мускуллар кучини оширар экан.

СССР Медицина фанлари академияси Геронтология илмий-тадқиқот институтида ҳам умрга-умр бағишлайдиган шифобахш витамин комплекси тайёрланди. Илмий муассаса ходимлари декомевит (вигерин) дорисини тажрибада қўлланиш учун таклиф этди. Бу дори ўнта витамин ва метионин моддасидан ташкил топган.

«Узоқ умр кўриш ўз-ўзидан бўлмайди, — деган эди Ибн Сино. Балки баданни мунтазам равишда чиниқтириш, вақтида овқатланиш, айниқса, бекордан-бекорга асабий бўлмаслик даркор».

Олимлар узоқ умр кўришнинг асосий омиллари қаторига меҳнат ва дам олишни биринчи ўринга қўйишади. Меҳнатдан қарилик қочади. Буни ҳаёт сабоғи кўрсатиб турибди. Академик З. Г. Френкель юз ёшга тўлганида ундан: «Узоқ умр кўришингизнинг сири нимада?» — деб сўрашганида у: «Мен умрим бўйи меҳнат қилдим. Ақлий ва жисмоний ишни сира тўхтатмадим», — деб жавоб берган эди. Озарбайжонлик Зибейда Шейдаева умрининг юз йилини гилам тўқишга бағишлаган. 114 ёшли бувига: «Кўзингиз чарчамайдими, сизга оғир эмасми?» дейишганида, у айтган эди: «Йўғе, ишга кўникканман. Мен учун оғир нарса — барча болаларим, невара ва чевараларим номини эслаб қолишдир».

Одам кексайганида хотиранинг заифлашиши турмушда ҳийла кўп учрайдиган ҳодисадир. Вафотидан сал илгари кар бўлиб қолган гениал композитор Бетховен анча аввалроқ кўрган билганларини мутлақо унутадиган бўлиб қолганди. Лекин музика санъати соҳасидаги бой хотираси умрининг охиригача сақланиб қолган эди. Олимларнинг қайд этишича, қариганда хотиранинг заифлашишига бир қатор омиллар билан бирга мияда қон айланишининг бузилиши ҳам таъсир қилар экан. СССР Медицина фанлари академияси Геронтология илмий-тадқиқот институтида соғлом бўлган кексалар икки группага бўлиниб, уларга ачитқили РНК дориси тавсия этилди. Бу тадқиқотда иштирок этувчиларнинг ҳаммаси хотиранинг ёмонлигидан: дақиқалар ичида унутиб қўйиш, ўтган воқеаларни эслайолмасликдан шикоят қилишарди. Дори йигирма кун мобайнида қабул қилинди. Ёши ўтиб қолганларнинг хотираси анча яхшиланган эди.

Кексаларга куч-мадор бағишловчи омиллар ичида ҳаракатнинг роли беқиёс. Ҳаракат — бу ҳаёт, узоқ умр кўриш, саломатлик дегани. Узоқ умр кўриш масалалари билан шуғулланган олим Гуфеланд: «Ҳалигача бирорта ялқов узоқ умр кўрган эмас,» — деб ҳақ гапни айтган эди.

Кулги, хушчақчақлик — саломатлик ва узоқ умр кўриш омили. Ёзувчи Н. Паниев 150 ёшли Маҳмуд Эйвазов ҳақида ҳикоя қиларкан, унинг кишиларга ҳар хил суюқ дори (микстура) ва хабдори (пилюли) бериб, бекор қилишади, деган гапини алоҳида келтириб ўтганди: «Хушчақчақлик, кулги, ёқимли ва самимий муносабат — узоқ яшаш учун инсонга мана шулар керак. Яшасин кулгу усталари!» — деганди М. Эйвазов.

Соғлом яшаш ва узоқ умр кўриш учун ёшликдан бошлаб овқатланиш режимига тўғри амал қилиш керак, деб уқтиришади врачлар. Олимлар тавсиясига кўра, тахминан етмиш ёшга борганида овқат калорияси ўттиз фоиз камайтирилиши керак. Кексалар овқати озгина ва созгина, ширали ва сифатли бўлиши лозим. Болгарияда ва Совет Закавказье республикаларида энг узоқ умр кўрувчилар саримсоқ пиёз ва пиёзни кўп истеъмол қилишади. Чунки булар қанд ва склероз хасталикларининг кушандасидир. Меёридан ортиқ овқатланиш, бунинг устига кам ҳаракат вазнга-вазн қўшилишига, семиришга олиб келади. Семириш-кексайиш, деган нақл бор. Овқатланиш хусусида гап кетганда қадимий Римнинг марказий майдонидан бирида 112 ёшли кексанинг қабридаги ҳайкалга битилган қуйидаги қисқа жумлаларни эслаб ўтмай илож йўқ: «У меъёрида еди ва ичди!».

Олимларнинг кўрсатишича, асалари заҳари қонда холестеринни камайтиради, кексаликка олиб борувчи атеросклероз ва бошқа дардларнинг пайдо бўлишига чек қўяди. «Юманите» газетаси юз ёшдан ошган кексаларнинг узоқ умр кўришларига асал ёрдам бермоқда, деб ёзган эди.

Эндиликда олимлар ўзига хос посёлка — Пчелоград қуришни орзу қилишяпти. Улар қатъий ишонч билан яқин келажакда СССРда микробиотопия пайдо бўлади, бу ерда узоқ умр кўрувчилар ва кексалар яшайдилар, деб умид билдирмоқдалар. Пчелоградда истиқомат қилувчиларнинг энг ёши олтмиш-олтмиш бешда бўладилар. Бу ерда врачлар ташқи муҳитнинг қариялар организмига таъсирини ўрганадилар. Булар ҳозирча эзгу истак!

Ҳозирги вақтда биологлар ва врачлар, гигиеначилар ва социологлар, психологлар ва иқтисодчилар узоқ умр кўриш проблемаси билан астойдил шуғулланмоқдалар. Эндиликда геронтолог-олимлар олдида овқатланиш ва кексайиш; ҳаракат ва кексайиш, ташқи муҳит ва кексайиш, турмуш тарзи ва кексайиш каби яхлит муаммоларни ҳал этиш каби муҳим вазифалар турибди.

Мамлакатимизда геронтология проблемасини ишлаб чиқишда ўнлаб турли илмий муассаса иштирок этмоқда. Тошкентда ҳам геронтология бўлими очилган бўлиб, бу ерда ходимлар эрта қаришни даволаш ва унинг олдини олишда шифокорларни янги усуллар билан таништириб борадилар. Бироқ, Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги республикамизда геронтология хизматини янада яхшилаш учун ҳали кўпгина ташкилий-оммавий ишларни амалга оширишига тўғри келади. Шаҳарларда ташкил этилаётган консультация, гериатрия кабинетларини замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозлаш, уларни малакали кадрлар билан таъминлаш ғоят муҳимдир. Медицина институтлари ва билим юртларида геронтология ва гериатрия асослари бўйича машғулотларни изчил йўлга қўйишни ҳаёт тақозо этмоқда.

Кексаларни асранг, уларни эъзозланг, дейишларида ҳикмат кўп. Қариялар чин маънода чексиз меҳр-муҳаббат ва иззат-икромга сазовор! Улар бизни бизга нисбатан юз чандон ортиқ севадилар. Кавказда бир булоқ бор. Унинг ёқасидаги тошга шундай сўзлар ўйиб ёзилган: «Йўловчи, ушбу қудуқнинг муздек зилол сувидан ич. Соядаги курсига ўтир. Сўнг менинг ўғлим ҳақида фикр юрит!..» Кўрдингизми, ота-она муҳаббати шунчалар буюк!

Қари бор уйнинг зари бор, дейдилар. Уларни қадрлаш, ардоқлаш, соғлиқларига соғлиқ, умрларига-умр қўшиш аввало фарзандларнинг, колаверса, шифокор-геронтологдан тортиб, барчанинг муқаддас бурчидир. Шоир айтганидек, табаррук кексалар, сизни ардоқлаб, бошимиз устига қўйсак шунча оз!

Миршароф МУҲСИМОВ.

ИЧОНҚАЛЪА ТИКЛАНЯПТИ

ЁДГОРЛИКЛАРНИНГ ДАСТЛАБКИ ҚИЁФАСИ

Хивадаги Ичонқалъа қўриқхона музейининг меъморий ансамблида энг кўҳна иншоот — минг йиллик кўҳна арк қалъасининг территорияси қадимги тусини олди. Бу ёдгорлик хиваликларга айниқса қадрли. 1920 йилнинг февралида қўзғолон кўтарган халқ хонларнинг кўп асрлик асоратидан қутулиб қалъанинг ҳозир таъмир этилган дарвозалари устига музаффар Хоразм революциясининг Қизил байроғини тикканди. Ҳозир тамомила тикланган шу қалъанинг зарбхонасида 1922 йилда хивалик усталар Меҳнат орденини тайёрлагандилар ва Хоразм Халқ Шўролар жумҳуриятининг меҳнаткашлари В. И. Ленинни шу орден билан мукофотлагандилар.

Очилганига 10 йил бўлган қўриқхона музейининг ўттизта ёдгорлиги дастлабки қиёфасини олди. Маҳаллий таъмирлаш устахонасида қадимги квадрат шаклдаги ғишт пишиб чиқарувчи хумдонлар, кошинкорлик цехлари ишлаб турибди. Хива бадиий керамика буюмлари заводининг коллективи устахонани оталиққа олди. (ЎзТАГ).

Редактор ўринбосари
Х. ЁДГОРОВ.

Тошкентдан гапирамиз ва кўрсатамиз

Телевидение

БУГУН
МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — «Вақт». 9.35 — Гимнастика. 9.55 — «Горчилар, қаердасиз?». 10.25 — «София» га йўл» (бадиий фильм, 5-серия). 11.35 — «Қўшиқ, Романс, Вальс». 15.00 — Ҳужжатли фильмлар. 15.40 — «Поэзия». 16.10 — Шахмат мактаби. 16.40 — Концерт. 17.15 «Москва ва москваликлар». 17.45 — «Қулоққа айтилган гап». 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — «Бизда янги одам». «Сел». (қисқа метражли бадиий фильмлар). 20.00 — Кубок эгаларининг кубоги учун футбол. «Реал Бетис» (Испания) — «Динамо» (М). 21.30 — «Вақт». 22.00 — Концерт. 24.00 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

9.50 — Кўрсатувлар программаси. 9.55 — Ўзбекистон комсомоли XXI съездининг очилиши. 11.30—Адабиёт. 12.00 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 13.00 — «Ой бориб, омон қайт» (бадиий фильм). 17.45—«Камалак». 18.15 — Ҳужжатли фильм. 18.30 — «Фан». 18.55 — «Чорвадор». 19.15 — «Ахборот». 19.30 — Концерт. 20.30 — «Ахборот». 21.30 — «Вақт». (Москва). 22.00 — Ўзбекистон комсомоли XXI съезди делегатлари ҳикоя қиладилар. 22.20 — Ўзбекистон комсомоли XXI съезди делегатларига бағишланган катта концерт.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.00 — «425 алоқага чақиради» (бадиий фильм). 19.45 Реклама. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Биология. 20.50 — Ўқитувчилар учун консультация. 21.20 — Химия.

Радио

БУГУН
БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 6.30 — «Куйлар комсомол ёшлигим». 9.30 — Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреатлари ижро этадилар. 9.50— Ўзбекистон ЛКСМ XXI съездининг очилиши. 11.15 — «Шинам посёлкалар». 11.30 — «Комсомол — ёшлигим менинг» (вокал сюита). 12.00 — «Ўзбекистан индустриальний». 13.30 — «Орзу ёшликда қанот». 14.00 — Кўкламги экишга шаймисиз. 16.10 — Музикали программа. 18.00—Москва. «Машиий хизмат — ҳамманинг иши». 19.00 — «Сиёсий билимлар радиоуниверситети». 19.15 — «Юность Узбекистана». 20.20 — Москва. «Халқаро аҳвол: саволлар ва жавоблар». 20.45 — Сўнгги ахборот. 21.15 — «Партия — йўлбошчимиз» (концерт). 22.00 — Ўзбекистон ЛКСМ XXI съезди делегатларининг талабларига биноан концерт. 22.30 — Халқаро мавзуларда суҳбат. 22.40 — «Меҳригиё» (радиопьеса).

Реклама ва эълонлар

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 4/III да **Афсоналар водийси**, 5/III да **Доктор Айболит** (12.00), **Флория Тоска** (19.00).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 3/III да **Рўйхатларда йўқ** (19.30), 4/III да **Қиёмат қарз** (15.00), **Келинлар қўзғолони** (18.00), 5/III да **Кўрмайин босдим тиконни** (12.00), **Ғариблар** (19.30).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 3, 4/III да **Она қизим**, 5/III да **Йиллар ўтиб**.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА—3/III да **Ишқ қурбонлари** (18.00), 4/III да **Ўн саккиз ёшлигим**, 5/III да **Беш кунлик куёв** (12.00).

Кино

БУГУН

САНЪАТ САРОЙИ — **Карпат довонлари** (катта зал), **Есения** (кичик зал, кундуз ва кечқурун).

Бўрондаги олишув — «ҚОЗОҒИСТОН» (11, 12, 13, 14, 15, 19 21.00), «НУКУС» (11, 13, 15, 17, 19, 21.00), «ДРУЖБА» (12, 14, 16, 18, 20.00), ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ номли (12, 14, 16.00) «ВОСТОК» (10.20, 12, 14, 16, 18, 19.40, 21.10), «МОСКВА» «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда).

Қуролланган ва жуда хавфли — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун), «ДРУЖБА» (тоқ соатларда).

Тақдир — «ЧАЙКА» (11.30, 14.30, 17.30, 20.30).

Хизматдош ошиқлар қиссаси — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

Юлия Вревская — «ИСКРА» (19.30).

●

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Ҳунар-техника таълими давлат комитети

ЎЗБЕКИСТОН ССР МЕБЕЛЬ САНОАТИ БОШҚАРМАСИ ҚОШИДАГИ

140-ШАҲАР ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1978—1979 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИ — КЕНГ ПРОФИЛДАГИ ЁҒОЧСОЗ-СТАНОКЧИ (ўқиш муддати — 1 йил), ДУРАДГОРЛАР (3 йил), ФАНЕРЧИ (1 йил), ПАРДОЗЛОВЧИ (1 йил), ЁҒОЧСОЗЛИК УСКУНАЛАРИНИ СОЗЛОВЧИ (3 йил), ПРЕССЧИ (1 йил), БАДИИЙ ВА МОДЕЛЛИ МЕБЕЛЛАР ДУРАДГОРЛАРИНИ (3 йил) ТАЙЁРЛАЙДИ.

БИЛИМ ЮРТИГА 8—10 СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТГА ЭГА БЎЛГАН, 15 ВА УНДАН КАТТА ЁШДАГИ ЙИГИТ-ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

3 йиллик ўқишни тамомлаганларга ўрта маълумот тўғрисидаги аттестат ва ҳунари бўйича аттестат берилади.

Ўқувчилар кунига 3 маҳал бепул овқат, кийим-бош ва ишлаб чиқариш практикаси давридаги меҳнат ҳақининг бир қисми билан таъминланадилар.

БИЛИМ ЮРТИНИ АЪЛО БАҲОЛАР БИЛАН БИТИРГАНЛАР ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ЎҚУВ ЮРТЛАРИГА ИМТИЁЗЛИ РАВИШДА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИЛАР.

140-ҳунар-техника билим юрти янги замонавий типда қурилган. Билим юрти қошида бадиий ҳаваскорлик тўгараги доим ишлаб туради. Янги типдаги спорт комплекси бор. Унда ҳар хил тўгараклар ишлайди (бокс, енгил атлетика, шахмат-шашка, футбол ва волейбол).

ОБЛАСТЛАРДАН КЕЛГАНЛАР ЁТОҚХОНА БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИЛАР.

Билим юрти директори номига ёзилган аризага қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: таржимаи ҳоли, туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ёки паспорт, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, турар жойидан справка, 3x4 см. ҳажмидаги 4 дона фотосурат, медицина справкаси.

МАШҒУЛОТЛАР — 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

ҲУЖЖАТЛАР СОАТ 9.00 ДАН 17.00 ГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Билим юрти адреси: Тошкент шаҳар, «Спутник» массиви, 4-квартал (58, 75-автобуслар, 15-троллейбуснинг «Билим юрти» бекати).

●

Ўзбекистон ишчилар таъминоти бошқармасининг

ТОШКЕНТ САВДО БАЗАСИГА

товаршунослар, склад мудирлари, [illegible] керак

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Пролетар кўчаси, 4-уй, 18-подъезд, 5-хона.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

Редакция адреси: 700000, ГСП, Тошкент, Ленин проспекти, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04, редактор ўринбосарлари — 33-79-14, 32-53-05, 33-06-83, 32-55-04; масъул секретарь — 33-44-55, 33-72-83, 32-53-06. БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69, 32-53-97, 32-57-19, марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70; халқаро ҳаёт — [illegible] капитал қурилиш — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09 қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16, [illegible] 32-54-26; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-57-21, 32-54-24; ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27; хатлар ва оммавий [illegible] 32-53-16, 32-53-20, 32-53-21, 32-54-13; иллюстрация — 32-57-22; коммунистик тарбия — 32-54-29; стенографистка — 33-73-43, 32-54-05; жамоатчилик қабулхо[illegible] эълонлар бўлими — 33-81-42. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ — Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 3-19-72; Сирдарё — 2-09-70; Сурхондарё — 55-35; Хоразм — [illegible] Қашқадарё — 38-42; Фарғона — 4-20-84; Наманган — 6-79-92; Андижон — 4-48-85; Жиззах — 31-66; ҚҚАССР — 2-42-62. Справка олиш учун — 33-02-92.